

Iskra

XXIV. MIDEM

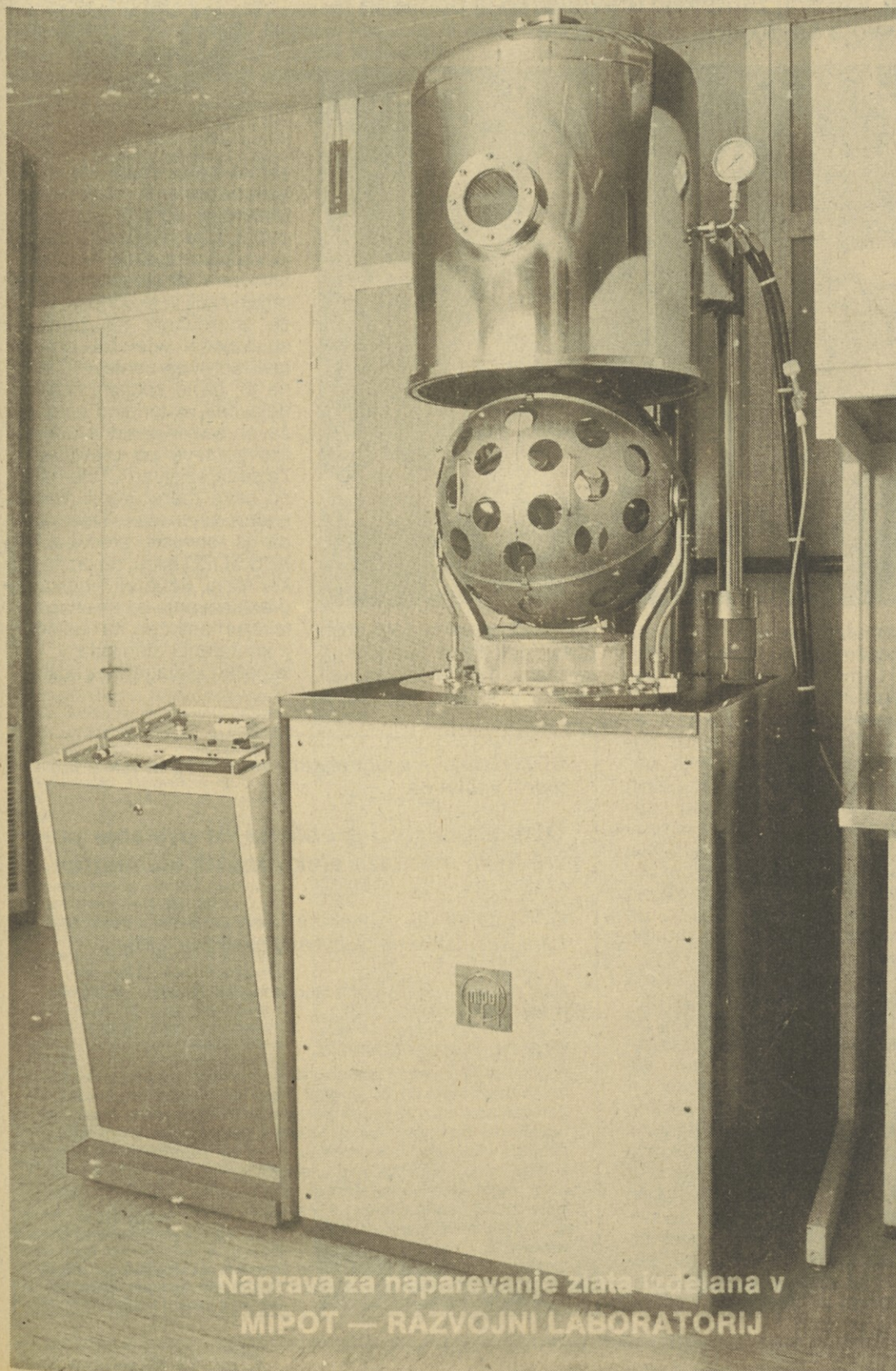
Nedavni XXIV. jugoslovanski simpozij o elektronskih sestavnih delih in materialih — SD 8ti v organizaciji Strokovnega društva za mikroelektroniko, elektronske sestavne dele in materiale MIDEM ter pod pokroviteljstvom Iskre Delte je v Novi Gorici znova pokazal in dokazal, da kljub vsemu pri nas skušamo na vse načine slediti in biti vsčtric z sodobnimi dosežki na tem področju, ki se neverjetno hitro razvija in napreduje, predstavlja pa v bistvu temelj naše nove, informacijske dobe.

Številni udeleženci iz vseh krajev naše ožje in širše domovine so v dneh od 7. do 9. septembra v prostorih Izobraževalnega centra Iskre Delte v Novi Gorici poslušali sedem vabljenih predavanj ter 610 strokovnih in znanstvenih prispevkov, razpravljali so o njih ter si izmenjavali spoznanja in izkušnje, pri čemer je treba omeniti tudi še poseben zbornik referatov, ki je izšel ob tej priložnosti.

Vsekakor pomeni takšen simpozij pomembno obliko izobraževanja in s tem tudi pot k novim tehnologijam, hkrati pa to pomeni tudi pridobivanje novih znanj, ki jih včasih neposredno in najkorektnost neje posredujejo prav osebnosti stiki, direktno posredovanje in razprave med udeleženci samimi. Vsekakor so to staro pravilo, spoznanje in izkušnje uspešno pokazali prav v Novi Gorici, kjer je tekla razprava o novih znanjih s tega področja, saj je končno znano, da k prirastu družbenega proizvoda danes v zahodnem, razvitem svetu prav novo znanje prispeva kar 55 do 60% prirasta družbenega proizvoda, vse ostalo, torej rnanj kot polovico pa prispevajo delovna sila in kapital.

Skratka, brez znanja, novega in nenehnega, ni napredka!

D. Ž.

Naprava za napajevanje zlata izdelana v
MIPOT — RAZVOJNI LABORATORIJ

**Seja predsedstva
KZS SOZD Iskra**

Stanje vse bolj zapleteno

»Iskro moramo dograjevati, ne pa razbijati! Sindikat pa je eden prvih, ki se mora zavzemati za to«, je dejal eden od udeležencev zadnje seje predsedstva Iskrine Konference zveze sindikatov. Tudi ta seja ni mogla mimo težavnega Iskrinega, pa tudi širšega družbenega gospodarskega položaja. Ta pa se vse kakor odraža tudi v nezadovoljstvu delavcev, ki glede na svoj težak socialni položaj, vse bolj zahtevajo uravnilovko in ponekod izražajo tudi nezaupanje v svojo sindikalno organizacijo.

Na začetku srečanja so člani predsedstva r.a. kratko pregledali predlog sprememb samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Iskra, katerega javno obravnavo bodo podaljšali, že zavoljo predloga nove poslovne organiziranosti Iskre, ki jo je pripravil predsednik poslovnega odbora SOZD Iskra. Osnutek je sicer še precej načelno zastavljen, zato bo posebna komisija, ki so jo predlagali na zadnjem kolegiju glavnih direktorjev, zasnovano bolj razdelala in temeljiteje pripravila. Iskrina sindikalna organizacija pa bo šele na osnovi širše pripravljenega gradiva stvari tudi dorekla in podala svoje stališče, s tem, da ji bo »pred očmi« predvsem trdnost in dograjevanje Iskre, ne pa njeno razbijanje.

V nadaljevanju seje so se člani predsedstva dogovorili, da bo služba na Marketingu do naslednje seje Koordinativnega odbora Iskrinega sindikata pripravila kvaliteto analizo vseh službenih potovanj v tujino v delovnih pa tudi v sestavljeni organizaciji. Na seji KOS bodo govorili tudi o osebnih dohodkih v Iskri, saj bodo do takrat pripravili analizo osebnih dohodkov (tipična delovna mesta, razmerja, povprečni osebni dohodki).

Predsednik Iskrinega sindikata Avguštin Ciuha je prisotne na kratko seznanil z Iskrino izgubo v prvem polletju, ki je znašala kar 3500 milijard. Pri tem še vedno »vodi« Telematika z 2100 milijardami, nato Avtomatika s 1100, ostalo pa odpade na Mikroelektroniko.

Na seji predsedstva so govorili tudi o organiziranosti sindikalne organizacije in poudarili, da se mora Iskra zavzemati za panožno organizacijo slovenskih sindikatov, ne pa teritorialno. To zahteva tudi

današnja praksa, saj je na našem ožjem prostoru že čuti zametke konstituiranja svobodnih sindikatov (po zadnjih podatkih obstajajo v naši republiki že štirje svobodni sindikati). Družbena vloga današnjega sindikata v trenutnih razmerah je nedvomno v panožni organiziranosti in ne v vlogi transmissije oblasti. Če sindikalna organizacija v bodoče tega ne bo dosegla, se opravičeno lahko bojimo, da bo začela razpadati sama po sebi.

Ob koncu seje je beseda tekla o Telematiki, kjer so člani predsedstva zahtevali od vodstva sestavljene organizacije, da pove predvsem, kaj sodelovanje Telematika — Siemens pomeni za celotno Iskro. Nato pa je predsednik sindikata v Telematiki Lojze Lakner prisotne seznanil z dogajanjem v tovarni v zadnjih štirinajstih dnevih, ki so nezadovoljni delavci zaradi nizkih osebnih dohodkov, pomanjkanja dela in slabe poslovne politike, pa tudi zaradi

neobveščenosti o dogajanjih glede odločanja licenčnega partnerja, dvakrat organizirali stavko v tovarni, kjer se je

zbralo nekaj manj kot tisoč ljudi, zaposlenih v Telematiki. Ustanovili so tudi stavkovni odbor, ki je pripravil program in vodstvu tovarne in predstavnikom družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, ki so se zborovanja na zahtevo stavkajočih udeležili, predstavil tudi svoje zahteve. Glede na to, da je socialni položaj delavcev materialno zelo težaven, so bile prisotne tudi velike zahteve po uravnilovki. Za sedaj so stvari v Telematiki do neke mere uredili. Predsednik sindikata v Telematiki pa je obvestil predsedstvo KZS SOZD Iskra, da bo na to, ker meni, da je bil sindikat v uresničevanju svoje vloge v tovarni nemočen, na naslednji konferenci sindikata v Telematiki predlagal svoj odstop.

VŽ

SOZD Iskra — programski svet PS 12 in Iskra Elementi vabita na

Okroglo mizo o problematiki uvajanja površinske montaže elektronskih elementov

ki bo v petek, 30. septembra 1988, ob 9. uri v sejni sobi Iskre Telematike na Ljubljanski cesti 24a v Kranju

Gost okrogle mize bo vodja laboratorija za uporabo površinske montaže v Siemensu

dipl. fiz. Werner Maiwald,

priznan strokovnjak za tehnologijo, ki jo osvajamo tudi v Iskri. Dipl. fiz. Werner Maiwald bo obiskal Iskro kot ekspert Organizacije Združenih narodov za industrijski razvoj v okviru projekta osvajanja površinske montaže v Iskri Elementi. Z okroglo mizo o površinski montaži elektronskih elementov, ki si jo zamišljamo v obliki sproščenega pogovora med udeleženci in gostom, želimo omogočiti vsem, ki imajo kakršnokoli vprašanje na zastavljeno temo, izmenjavo mnenj in izkušenj. Pričakujemo udeležbo strokovnjakov iz vseh Iskrinih delovnih organizacij in jih prosimo, da pripravijo čim več tehničnih vprašanj.

Za morebitna dodatna pojasnila se, prosimo, obračajte na tov. Alojzija Kebra, Iskra Elementi, Stegne 17, Ljubljana, tel. (061) 576-231.

Delavci v tovarni števcev s prekinitvijo dela zahtevajo višje plače

V četrtek, 8. septembra 1988 so ustavili delo v montaži TOZD Števci v Iskri Kibernetiki. Na izrednem zboru sta direktorja Nace Pavlin in Vlado Stritih skušala odgovoriti na zahteve delavcev in izvršnega odbora sindikata TOZD Števci. Na zboru so delavci sklenili, da se bo v sredo, 14. septembra znova sestal izvršni odbor sindikata TOZD Števci. Strokovne službe naj bi jim do takrat odgovorile na zahtevo, da dvignejo plače za 15 odstotkov na račun izenačenja z drugimi TOZD v Kibernetiki in zahtevo po dodatnem zvišanju osebnih dohodkov (skupno za 30 odstotkov).

Direktor področja za kadrovanje in splošne zadeve Nace Pavlin je delavcem pojasnil, da v septembru ni mogoče povečati plač za 30 odstotkov. V primerjavi z izplačanimi dohodki v avgustu naj bi se plače povečale za 16 odstotkov, v oktobru pa še za nekaj odstotkov — odvisno od pričakovanih sprememb zakona.

Gospodarska kriza je tako kot letošnja suša pustila posledice povsod. Razraščajo se nezadovoljstva, v odnosih čutimo napetost, vedno manj je samoupravljanja in moči, s katero bi lahko zaustavili nenehno slabšanje gospodarskega položaja, življenjskega standarda, osebnih dohodkov in socialne varnosti ljudi. Koliko časa še? Kje so vzroki, ki jih bomo morali odpraviti, če hočemo naprej?

V Jugoslaviji so delavci v zadnjih dveh letih začeli izražati odkrito nezadovoljstvo tudi s stavkami. Z njimi se bomo prav gotovo še srečevali, uzakonjena bodo tudi s spremenjeno ustavo. Delavci sprejemamo stavko kot način boja za svoje pravice, čeprav bi nam bilo ljubše, da bi do rešitev prišli po običajnih poteh.

Tudi v Iskri Kibernetiki je sindikat v nekaterih okoljih že naletel na kritike, češ takega sindikata delavci ne potrebujemo. Včasih so bile kritike morda neupravičene. Pri reševanju nastalega položaja in zahtev delavcev v TOZD Števci pa je osnovna organizacija sindikata skupaj z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami skrbno pretehtala in oblikovala zahteve delavcev. Delavci so na izrednem zboru glasno podprli izražene zahteve in dali vodstvu sindikata popolno podporo. Člani izvršnega odbora sindikata in ostalih DOP v TOZD Števci so sproti obveščali delavce o pogovorih z vodstvom DO. Zato na izrednem zboru razgretih glav v montaži števcev nismo slišali naumeljenih kritik ali žaljivih besed. Tako sestanek sploh ni izzvenel neprijetno, za kar ima zaslugo tudi predsednik sindikata Franc Premru, ki je spretno vodil sestanek ter prispeval h kulturnemu dialogu in dokaj sproščenemu pogovoru z vodilnimi delavci. Nobene dileme ni več! Sindikat mora biti z delavci v dobrem in slabem.

V sredo, 14. septembra 1988 se je ponovno sestal izvršni odbor sindikata TOZD Števci. Vodilni delavci delovne organizacije in TOZD so sindikalnim delavcem predstavili odgovore na izražene zahteve. Vodstvo je pripravilo enotno rešitev za celotno delovno organizacijo in podprlo zahteve sindikata Števcev, sindikalne konference Kibernetika in pobudo republiškega sindikata, da mora biti najnižji osebni dohodek 450.000 dinarjev. Predlagana rešitev sicer po-

meni določeno uravnilovko, vendar je treba pomagati delavcem, ki so najbolj ogroženi. Takih je največ ravno v TOZD Števci.

Ob 12. uri so delavci prekinili delo in počakali na odgovore vodstva. Direktorji so zbrane delavce seznanili s predvidenim povečanjem osebnih dohodkov in z odgovori na zahteve. Delavci Števcev se z njimi niso v celoti strinjali. Izvolili so 11-članski stavkovni odbor in za četrtek napovedali stavko.

Stavkovni odbor se je popoldne sestal z vodstvom DO in TOZD Števci in znova preučil odgovore. Odbor je ugotovil, da so bile zahteve delavcev s predlaganim povišanjem plač v septembru in oktobru izpolnjene, saj ugodnejša rešitev ni izvedljiva. Stavkovni odbor je v četrtek, 15. septembra 1988 s tem seznanil delavce, ki so nadaljevali z delom. Delavci vedo, da bi štrajk le ogrozil likvidnost in izpolnitev naročil.

Stavkovni odbor bo spremljal iskanja za nadaljnje povečanje plač v oktobru. V Števci uspešno izpolnjujejo mesečni načrt proizvodnje, zato si nekaj odstotkov lahko obetajo tudi od višjega faktorja stimulacije in znižanih republiških prispevkov, ki jih je obljubil predsednik republiškega izvršnega sveta.

Alojz Boc

Iskra

Iskra — ZORIN, TOZD Caop

Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana

Vabilo na predstavitev in demonstracijo lokalnih računalniških mrež PRONET

ki bo v četrtek, dne 29. 09. 1988 od 08.00 do 13.30 ure v veliki dvorani (prilifče), PPC stavbe v Ljubljani, Trg revolucije 3, z naslednjo vsebino:

1. Lokalne mreže osebnih računalnikov
2. Aparaturna računalniška oprema
3. Programska računalniška oprema
4. Načrtovanje lokalne mreže
5. Predstavitve družbe PROTEON, njenih lokalnih mrež PRONET in operacijskega sistema NETWARE 286 ter demonstracijski prikaz

Predstavitve organizira tozd CAOP v sodelovanju z Iskra Commerce, Dejavnost Zastopstev. Predaval bo M. Lenassi (RRC — Ljubljana).

Ker je dvorana zadosti velika prosim, da povabite tudi vaše sodelavce.

VLJUDNO VABLJENI!
VSTOP PROST!

Mag. Džordž Krstič
Vodja projekta
računalniške mreže Iskra

Plaz novih izdelkov s področja terminalov

V Programskem področju terminalov napovedujejo družino telefonskih aparatov ETA 900, žetonski aparat NTA-Z, avtomatski odzivnik ATOSS, brezvrvični telefon BETA in druge izdelke, stekla pa je tudi proizvodnja že znane jatene. Prvi dve novosti sta plod lastnega znanja.

O tem so nas seznanili: **Darko Pretnar**, vodja programa telefonskih aparatov, **Jože Pavlin**, načrtovalec terminalov, **Cveto Štular**, vodja programa NTA, **Aleksander Zupan**, vodja programa telefonskih garnitur in **Miroslav Marc**, direktor programskega področja, ki spodbuja in krmlji celotni terminalski podvig.

Atest za družino ETA 900 in avtomatski odzivnik ATOSS

Darko Pretnar: »Uspeh, ki smo ga dosegli z aparatom ETA 80 doma in v svetu, je marsikoga očaral, zato je bila odločitev o razvoju novega toliko težja. Vedeli smo, da edinstvenega dosežka ne moremo ponoviti. Sklenili smo torej napraviti telefon, ki bo uporabniku privlačen iz drugih razlogov, to pa so predvsem nove funkcije.

Na podlagi te zamisli iz leta 1983 smo opravili analizo tržišča in oblikovali koncept razvoja družine telefonskih aparatov ETA 900. Njena osnovna značilnost je širok spekter funkcij in uvajanje novih tehnoloških rešitev, ki v svetu že obstajajo, deloma pa so originalne, naše.

Družino smo razdelili v tri kategorije: prva je standardna verzija telefonov, kakršni so najbolj poznani — z osnovno funkcijo izbiranja in ponavljanja zadnje številke; druga je tako imenovana udobna verzija, ki ima dodaten spomin, zvočnik za prostoročno izbiranje ter zvočnik in mikrofonski sistem za prostoročno komunikacijo (duplex); v tretji kategoriji so inteligentni telefoni, ki imajo poleg naštetega še mikrokontroler za pogon prikazovalnika na tekoče kristale, kjer se pojavlja izpis časa oziroma števil (izbrane, ali tistih v spominu), in še vrsto drugih funkcij.

Kar se tiče konstrukcije: uvedli smo nov način priključevanja z mikrovičnicami — tako priključne kot spiralne vrvice; odločili smo se za ameriško varianto, ki jo v svetu največ uporabljajo. ETA 900 je hkrati namizni in stenski (na steno ga pritrdimo s preprostim adapterjem). Po konceptu sodi v višji srednji kakovostni razred. Nismo marali napraviti telefona za kratko uporabo, temveč takega z daljšo življenjsko dobo in odličnimi lastnostmi.

Načrtujemo površinsko montažo elementov; ker pa je to povezano z velikimi investicijami, bodo prve verzije izvedene s klasičnimi komponentami. Aparat bo imel tudi gumasto tastaturo, tiskano vezje pa

na osnovi grafitne paste, zaradi česar se bo še nekoliko pocenil. Velika pridobitev je tudi razvoj in vpeljava v proizvodnjo elektrodinamičnega vložka SL 11, ki je naslednik dosedanjega SL 6; tudi tu gre za pocenitev.

Glede elektronskega dela pa tole: v večini izvedb smo se držali načela, da je celotni razvoj plod lastnega znanja in izkušenj, hkrati pa aparati ustrezajo priporočilom CCITT, zato jih bo enostavno prilagajati zahtevam katerekoli ptt na svetu.

V juliju so bile izvedbe aparata atestirane. Zdaj intenzivno pripravljamo proizvodnjo. Izdelke nameravamo predstaviti na letošnjem sejmu elektronike v Ljubljani. Takoj zatem bodo na voljo v naših trgovinah. Možno jih bo dobiti v različnih barvah.

Zasnova omenjenih dodatnih funkcij telefonskih aparatov nam bo omogočila obdržati korak s svetom. Glede kakovosti, funkcionalnosti, oblike in cen se uspešno merimo z vsemi sorodnimi firmami.

Program želimo obogatiti tudi z izdelki drugih proizvajalcev v okviru kooperacij — za začetek s tako imenovano avtomatsko tajnico oziroma odzivnikom ATOSS, ki sname sporočila v času naročnikove

odsotnosti. To je manjša naprava s kaseto, ki se priključi paralelno k telefonskemu aparatu, aktivira pa s telefonskim pozivom. Prilagodili smo jo zahtevam naše ptt in v juliju pridobili atest. Predvidevamo, da bo na tržišču v novembru.

Jatena in NTA-Z v redni proizvodnji

Cveto Štular: »Pravkar se začne proizvodnja aparata Jatena (ki smo ga v glasilu že predstavili). To je procesorsko krmljen avtomatski novični aparat, ki kovance filtrira (odbira, izločuje) povsem elektronsko. Prilagoditve na nove kovance ali tarife so zelo enostavne: na terenu vložijo čip z novim programom. V začetku prihodnjega leta bodo na voljo tudi kartični aparati.

Jože Pavlin: »Na področju NTA so glavna prizadevanja usmerjena v vpeljavo proizvodnje aparata Jatena in v razvoj kartičnega aparata. Hkrati pa smo morali poskrbeti za obstoječi aparat NTA 03: z določenimi predelavami smo mu podaljšali življenjsko dobo. V soglasju s ptt smo dosegli, da zasebni naročniki (turistične agencije, gostinski lokali in drugi, ki imajo v okviru recepcije javni telefonski aparat za goste) lahko uporabljajo žetone. Zaradi nizke in nestabilne vrednosti običajnih kovancev bo rešitev koristna zlasti pri mednarodnih pogovorih. Žetone smo prav tako iz-

delali sami — za 10 in 100 tarifnih impulzov.

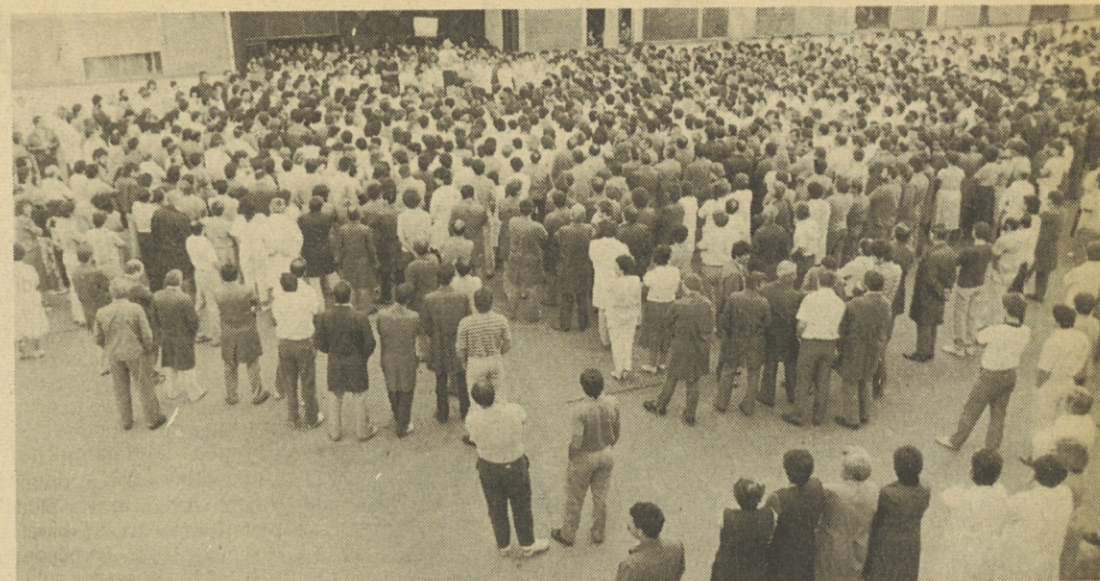
Cveto Štular: »Z vpeljavo javnih govorilnic na žetone se stvari bistveno poenostavijo. Žeton namreč predstavlja 'trdno valuto' tako za aparat kot za lastnika oziroma uporabnika — inflacija nima vpliva. Recimo: če imamo žeton, lahko opravimo enako dolg pogovor danes ali čez dve leti. Spreminja pa se seveda njegova nakupna vrednost. Spočetka bo žetone možno kupiti le pri določenih naročniških organizacijah, kot so Kompas, Petrolove črpalke, hoteli, pa tudi zasebne gostinske turistične organizacije. Predvidevamo, da bodo tovrstne govorilnice kmalu v redni uporabi tudi pri ptt.

Brezvrvični telefon BETA, sekretarska garnitura Isicom super D, Selecrom...

Aleksander Zupan: »Pripravljamo atest za brezvrvični telefon BETA, ki ga bomo proizvajali v kooperaciji z Japonci. Ima to posebnost, da je na omrežje priključena samo osnovna epota, medtem ko se s slušalko oziroma pogovorko lahko prosto gibljemo po hiši v radiusu do 50 metrov in na prostem do 200 metrov. Izdelek bo na trgu v začetku prihodnjega leta.

Iz razvoja prihajata tudi Isicom super D, sekretarska garnitura za razgovor brez uporabe slušalke, in Selecrom, mala telefonska garnitura za štiri aparate s ključavnico za vhodna vrata in funkcijami baby alarm.

A to še ni vse!
V Programskem področju terminalov ne prodajajo le končnih

izdelkov, temveč tudi tehnologijo in znanje. Turki že sestavljajo Iskrine telefone, kmalu pa jih bodo pričeli Kenijci. V pripravi sta še projekta za prenos proizvodnje Jatene v Sovjetsko zvezo in Kenijo.

Miroslav Marc: »V naši razvojni strategiji smo si postavili cilj, da postanemo kvaliteten in pomemben evropski proizvajalec govornih terminalov. Zato nameravamo obdržati položaj glavnega dobavitelja telefonskih aparatov NTA in sekretarskih garnitur jugoslovanskemu tržišču, tretjino proizvodnje pa plasirati prek pogodb o prenosu tehnologije, na primer v Turčijo, Kenijo, Alžir in Sovjetsko zvezo. V evropsko tržišče se bomo vsidrali tudi z dobavami, protidobavami, kooperacijami in sovlaganji na področju dopolnilnega programa (BETA, ATOSS ipd.). Pomembno bo temeljito in stalno tehnološko prestrukturiranje organizacije in proizvodnje, pri čemer bodo glavni poudarki na fleksibilnosti, kakovosti in avtomatizaciji.«

Kazimir Mohar

Telefonski aparat ETA 900 je naslednik proslavljenega ETA 80.

Večje povišanje socialno ogroženim

V ponedeljek, 5. septembra, je bil v Iskri Telematiki dosežen sporazum z delavci, ki so v štiri najstih dneh dvakrat prekinili delo. Zahtevi po zvišanju najnižjih osebnih dohodkov na 450.000 din ni bilo mogoče ugoditi.

O prvi stavki smo že poročali, prav tako pa tudi o zahtevah, ki so jih opredelili predstavniki delavcev in sindikata. Vodstvo DO je v naslednjih dneh skušalo poiskati ustrezno rešitev, toda spričo izgube v prvem poletju in predpisov, ki omejujejo osebne dohodke, ni imelo veliko manevrskega prostora. Do postavljenega roka (31. avgust) ni uspelo, zato je na sestanku sindikalne konference in zastopnikov stavkajočih prosilo za podaljšanje do 5. septembra, ko bi bilo možno podati končno informacijo. Delavci na to očito niso pristali, saj so se 2. septembra spet zbrali na tovarniškem dvorišču in ob izražanju nezadovoljstva, ki je tu pa tam seglo tudi čez rob dobrega okusa, po nepotrebnem izgubili delavnik.

Izkazalo se je, da zahtevi po povišanju osebnega dohodka tudi zunaj DO niso naklonjeni, čeprav povsod priznavajo, da ob sedanjih življenjskih stroških marsikomu niti 450.000 din ne zadošča. Po Kranju so se širile govorice, da bodo v primeru povišanja v Telematiki sprožili stavke v kolektivih, ki sicer dobro poslujejo, a imajo kljub temu nizke osebne dohodke.

Tako se je ponedeljkov zbor delavcev začel ob precej negotovih občutkih. Glavni direktor Andrej Polenec je uvodoma poudaril, da so bili pretekli meseci letošnjega leta med najbolj kritičnimi v zgodovini Telematike. Težav še ni konec, toda glede na investicijske odločitve, določene proizvodne uspehe in re-

zultate internih ukrepov je vendarle mogoče pričakovati izboljšanje razmer. Še posebej, ker se v reševanje vključuje tudi širša družbenopolitična skupnost.

Vodstvo DO je obljubilo povečanje mase osebnih dohodkov za 18 odstotkov (dodatnih 8 bosta navrgla dva delovna dneva več). Razdeljena bo tako, da bo večina pridobila 13, socialno ogroženi pa do 22 odstotkov. Vodstvo je torej pristalo na delno uravnilovko, da vsaj malce izboljša položaj najslabše plačanih delavcev, hkrati pa je preprečilo popolno izenačevanje, da ne izubi strokovnjakov, ki jih DO ravno zdaj najbolj potrebuje. To je le rešitev za avgust, medtem ko bo za naprej pripravljen nov predlog.

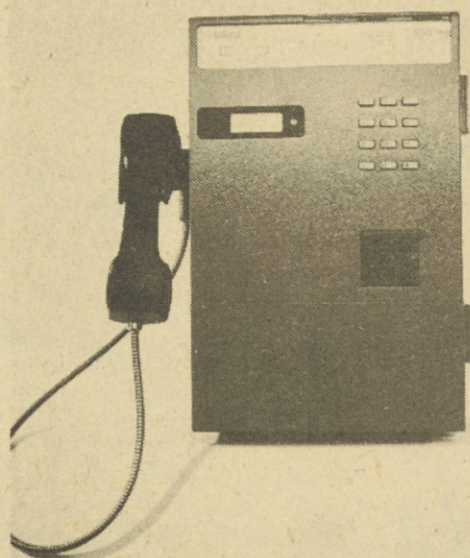
Predsednik stavkovnega odbora Bojan Stopar je povedal, da s tem še ni konec aktivnosti za boljše delo in večje dohodke. Na kratko je predstavil program odbora, ki bo deloval družno s sindikatom in delavskim svetom. Za začetek bo zbral informacije o vseh problemih, ki žulijo DO, jih razvrstil v vsebinske sklope, nato pa jih v povezavi z vodstvom skušal rešiti. O tem bo delavcem poročal prek internih sredstev obveščanja.

Odbor predlaga in zahteva, da se do situacije v Telematiki opredelijo vse družbenopolitične organizacije in samoupravni organi DO, prav tako pa tudi SOZD Iskra, občina in republika.

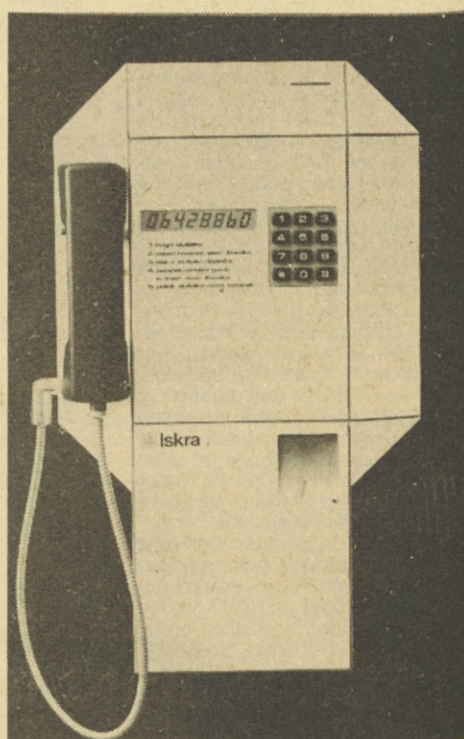
Kazimir Mohar

Brezvrvični telefon BETA ima tastaturo na prenosnem delu, zato je poleg pogovora — denimo z dvorišča — možno tudi klicanje kogarkoli.

Žetonski aparat NTA-Z bo odpravil sedanje zaplete s kovanci, zlasti pri telefoniranju v tujino. Kmalu se mu bo pridružil kartični aparat Jatena z enako nalogo.

Te dni je stekla redna proizvodnja novičnega aparata Jatena.

中华人民共和国 四川省政府经济贸易代表团

单 名 Iskra—Sichuan

V okviru desetdnevnega bivanja v Sloveniji, je v petek, 9. septembra, obiskala Iskra sedemčlanska delegacija kitajske province Sichuan. Delegacijo je vodil Xie Shijie, namestnik guvernerja province, v njenem sestavu pa so bili še:

— Liu Guangbing, vodja skupine za finance in gospodarstvo partijskega komiteja Sichuana

— Ren Jiayin, namestnik direktorja sichuanskega MOFERT-a

— Shen Heyong, namestnik direktorja sichuanskega biroja za strojogradnjo

— Guo Jianting, pomočnik direktorja sichuanske planske komisije

— Guan Deru, vodja oddelka v sichuanskem MOFERT-u in

— Zhong Bin, organizator obiska in prevajalec za angleški jezik.

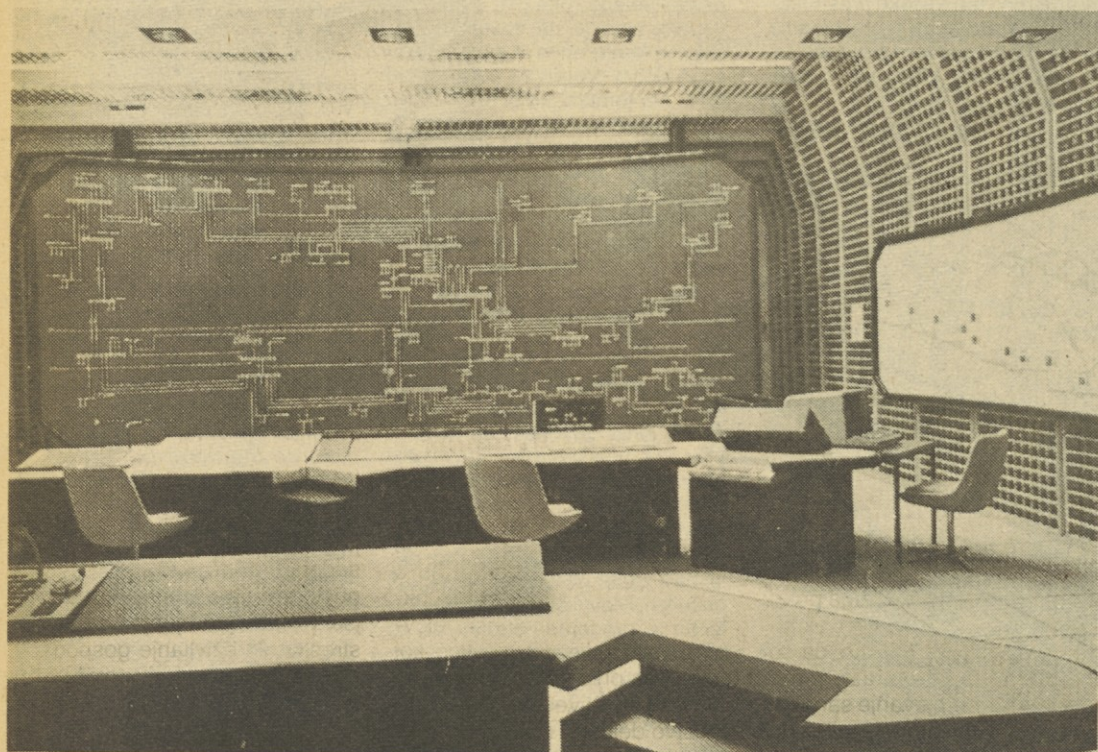
Po sprejemu pri predsedniku poslovnega odbora SOZD Iskra Francu Šifkoviču, je delegacija v spremstvu Aleksandra Miheva, člana Iskrinega poslovnega odbora za proizvodne programe in tehnologije in Tomaža Kalana, vodje izvoznega sektorja v Iskra-Commerce, obiskala najprej delovno organizacijo Elektrozveze, nato pa še delovno organizacijo Avtomatika, kjer sta kitajske goste sprejela Rudi Pirc, glavni direktor delovne organizacije in Stojan Rakar, direktor TOZD Trženje.

Iskra je navezala prve stike s kitajskimi partnerji že 1979. leta, do podpisa prvih pogodb pa je prišlo šele 1982. leta. V ta sklop sodijo tudi štiri dolgoročne industrijske kooperacije, vključno s tehničnim sodelovanjem z institutom za varilno tehniko, ki jih ima Iskra v Chengduju. Omenjeni

obisk je bil takoj namenjen pregledu poteka dosedanjih kooperacij in razgovorom o možnostih za razširitev sodelovanja in sicer od pobud in ocen možnosti za ustanovitev mešanih podjetij, s skupno proizvodnjo in prodajo na tretja tržišča, do razširitve Iskrine pobude na programe semaforizacije cestnega prometa, modernizacije telefonskega omrežja itd. Dodati je potrebno še, da je Iskra predložila kitajski industriji precej ponudb iz svojega proizvodnega programa, ki pa so trenutno še odprte in čaka na odločitev kitajskega partnerja.

Kot eno izmed rešitev, ki bi močno olajšala sodelovanje med Iskro in provinco Sichuan in povečala izmenjavo, je predlagala tudi splošni bader, kjer Iskra ne bi menjavala blaga samo s posameznim pogodbenim partnerjem, temveč s celotno provinco Sichuan.

Š. D.

Iskra Avtomatika

Predlogi, obravnave in sprejemi — iz 14. zasedanja delavskega sveta

Že ob prvem tromesečju letošnjega leta, ko smo v glasilu Iskra pisali o vzrokih za nastalo izgubo in o sprejetih sanacijskih programih TOZD oz. delovne organizacije Avtomatika, je bilo rečeno, da do prvega polletja izgub ne bo mogoče pokriti in da bo Avtomatika sodila v tisto skupino Iskrinih delovnih organizacij, ki bodo izkazale negativno polletno bilanco. Ta ocena se je potrdila na zadnjem, 14. zasedanju delavskega sveta, ki je bilo v torek, 6. septembra.

Med bistvena razloga, ki sta tudi po prvih šestih mesecih letošnjega leta pogojevala nedoseganje planskih števil, lahko navedemo:

— notranje slabosti v organiziranju in poslovanju ter

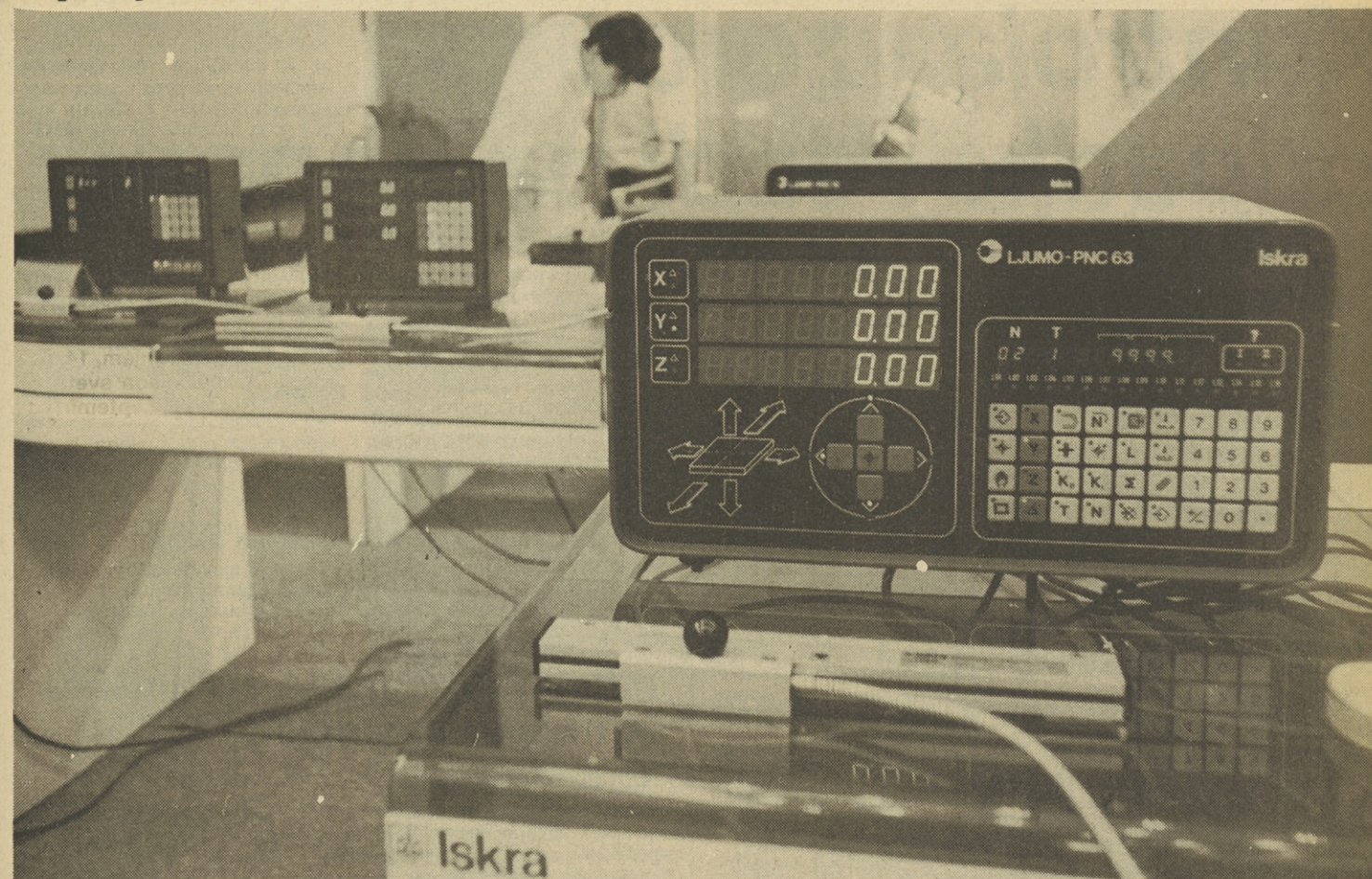
— recesija in kriza, ki jo doživlja Jugoslavija.

Dejstvo je, da na slednjega nimamo vpliva, zato pa se kriza odraža tudi v našem poslovanju, kar dovolj zgovorno potrjuje že podatek, da povpraševanje po naših izdelkih na domačem trgu upada že od drugega polletja preteklega leta, tako da smo ob letošnjem polletju zabeležili le 31% realizacijo prodaje doma, ali za cca 46 mrd. din fakturirane prodaje.

Izhajajoč iz navedenega, je popolnoma razumljivo, da so bili pred izkazano izgubo ob prvem tromesečju, in v okviru projekcij pred tem, vsi napor vodstva delovne in temeljnih organizacij usmerjeni v odpravo slabosti v poslovanju, oz. v realizacijo programa ukrepov za sanacijo stanja, ki so ga sprejeli delavski sveti v TOZD, vključno z delavskim svetom delovne organizacije s podanim soglasjem k predlaganim ukrepom na 12. zasedanju, 19. 5. 1988.

Z realizacijo sanacijskih ukrepov ne moremo biti zadovoljni, saj se je stanje zadolženosti še povečalo. Če z delom te dodatne zadolženosti pokrivamo izgubo, ki jo za prvo polletje ocenjujemo na cca 8 mrd. din, je razlika namenjena financiranju obratnih sredstev. Pozitivna točka dane predpostavke je v tem, da smo v preteklem obdobju mnogo bolj racionalno gospodarili z materialom, polizdelki, izdelki in terjatvami, sicer bi bila stopnja naše zadolženosti še dosti višja.

Poglejmo si še nekaj osnovnih pokazateljev poslovanja: fakturirana realizacija je bila v primerja-

vi z letnim planom dosežena s 131,5%, prodaja na domačem trgu kot je že rečeno z 31%, letne izvozne obveznosti pa so se zaokrožile na 33% (konvertibilni izvoz na 35,9%, klirinški pa s 30,9% letnega plana). Pri tem je v izvozu na konvertibilno področje še vedno prisotno naraščanje kooperacij in nazadovanje rednega izvoza, kar v nadaljevanju tudi zavira možnost večjega rednega uvoza blaga. Žal smo tudi na področju osebnih dohodkov zaradi slabih poslovnih rezultatov mnogo izgubili. Tako so bili na primer naši osebni dohodki za mesec junij (brez regresa) nižji kot osebni dohodki za mesec marec. Koliko pa je znašala njihova realna kupna moč pa občuti vsak za sebe.

Nekaj upanja za izboljšanje stanja dajejo podatki o fakturirani realizaciji za mesec avgust in projekcije, ki so v pripravi za mesec september, kar je bilo delegatom predloženo v okviru obravnave in sprejema poročila o rezultatih tekočega poslovanja. Kljub temu, da je bilo v prvi polovici meseca avgusta še veliko delavcev na rednem letnem dopus-

tu, smo prvič v letošnjem letu dosegli planirano mesečno realizacijo v višini nekaj čez 20 mrd. din ob istočasni predpostavki, da se bo tudi v mesecu septembru rezultat gibal v planskih okvirih.

V kolikor se bo na pozitivni trend nadaljeval do zaključka letošnjega leta, potem imata vsaj dve od petih TOZD — Naprave za energetiko in TENEL — realne možnosti, da zaključijo poslovno leto najmanj s pozitivno ničlo, medtem pa bodo za TOZD Avtomatske in varilne naprave in za TOZD Sistemi možnosti nekoliko manjše. V skupino zgubašev sodi še TOZD Releji, ki pa je, kakor je poznano, sanacijski program časovno opredelila na dve leti in za letošnje leto ne pričakuje pozitivnega poslovnega rezultata.

Če smo med subjektivne razloge, torej med tiste, na katere odpravo bi morali imeti vpliv, uvrstili slabo organiziranost, slabo planiranje dela, nekontrolirano zaposlovanje v preteklih letih in nesposobnost hitrejšega prilagajanja tržnim razmeram, ali lahko istočasno tudi trdimo, da so poleg objektivnih, t.i. razlogi pogojevali neizpolnjevanje sanacijskih ukrepov? Namreč, pokazalo

se je, da se v zaostrenih pogojih gospodarjenja v Avtomatiki ponovno odpira še eno vprašanje, ki je bilo v zadnjih dveh, treh letih že nekajkrat obravnavano na kolegiju direktorjev TOZD in delavskem svetu delovne organizacije. Že v avgustu 1986. leta je bila s strani glavnega direktorja dana pobuda, oz. program za izboljšanje poslovanja s spremembami v organiziranosti, ki je bila v decembru naslednjega leta elaborirana s strani Zavoda SRS za produktivnost dela. V navedenem gradivu so bile v celoti prikazane slabosti v organiziranju delovne organizacije, vključno z alternativnimi predlogi fleksibilnejših in optimalnih organizacijskih rešitev. Kljub temu, da je bilo reorganiziranje zastavljeno in da so bile elaborirane le dejavnosti skupnega pomena ter nakazana potreba po združevanju funkcij, je danes še vedno, in to vedno bolj, prisotna ambicija TOZD po pridobitvi pravic, da odločajo o vseh zadevah iz poslovnih funkcij, ki so sicer v pristojnosti delovne organizacije. Ker je več kot očitno, da ohranjanje obstoječega stanja ni več smiselno, je vodstvo delovne organizacije na

omenjeni seji delavskega sveta, dalo delavcem TOZD in DSSZ v obravnavo in kritično presojo alternativna predloga o nadaljnji samoupravni organiziranosti Avtomatike, katera je že obravnavala konferenca ZS in konferenca ZK Avtomatike. Do 19. septembra morajo svojo odločitev podati tudi direktorji TOZD, vključno z vodstvom DSSZ, delavski svet delovne organizacije pa bo sprejel dokončno odločitev o tem, kakšna bo samoupravna organiziranost Avtomatike, predvidoma do 26. septembra.

Verjetno ni potrebno poudarjati, da gre le za pobudo, za ponujen in način (ali morda še kakšno) in ne za sam postopek reorganizacije, katerega izvedba je v veliki meri odvisna tudi od naše gospodarske zakonodaje, ki pa še ni zapisala zadnje črke. Ne glede na vse skupaj, o čemer se je govorilo in sklepalo na 14. zasedanju delavskega sveta, pa obstaja naša edina naloga izboljšanje gospodarjenja, znižanje stroškov in oživljanje gospodarstva v smeri sklepanja novih poslov, ki jih pokrivajo naši programi.

Š. D.

Kontrola vzorca odpadkov tudi na deponiji

Posebni odpadki še vedno pomenijo trn v peti marsikateremu proizvajalcu. Verjetno lahko vzroke za težave »kam s posebnimi odpadki« iščemo tudi v neobveščenosti nekaterih odgovornih na tem področju o možnostih deponiranja določenih posebnih odpadkov na novi sanitarni deponiji na Ljubljanskem barju.

Na slednjo misel nas navaja tudi neprijeten slučaj, ki je nastal ob preselitvi enega dela proizvodnje Iskrine temeljne organizacije Specialnih elementov in materialov iz Kotnikove ulice na Cesto dveh cesarjev. Tedaj (spomladi) je nastal problem petsto kilogramov odpadnega lepilnega sredstva araldit (spada med posebne odpadke), ki pa so ga po zaslugi vodje proizvodnje Marijana Zajca hitro in ustrezno rešili, čeprav le ta ni bil seznanjen z okrožno ljubljanskega komunalnega podjetja TOZD Javna higiena o deponiranju posebnih odpadkov. Slednjo so prejele vse Iskrine proizvodne delovne organizacije, toda očitno je, da informacija ni prodrla navzdol do koristnikov. Še eden od primerov, kaj lahko povzroči neobjavljen list papirja.

Zato skušamo v tem poročilu vsaj na kratko in obvestiti delavce, ki se v posameznih delovnih in temeljnih organizacijah srečujejo s posebnimi odpadki, o možnostih deponiranja le-teh.

Vsak naj bi najprej pregledal Pravilnik o ravnanju s posebnimi odpadki, kjer je vsak odpadke posebej šifriran. Nato na vrhni strani lista najdemo štiri številke, kjer enaka pomeni možnost komunalnega deponiranja, dvojka deponiranje posebnih odpadkov, številka tri pomeni sežig posebnih odpadkov in štiri kompostiranje. Nato pa ob vsaki šifri odpadka najdemo eno od treh števil, kjer enaka pomeni, da gre odpadke lahko na deponijo, dvojka možno deponiranje s pripravo odpadkov in številka tri, da odpadka ni možno deponirati. Iz tega sledi, če sta ob šifri, številki ena ali dva, odpadke lahko na deponiji skladiščimo.

Za vsak odpadke pa je pred skladiščenjem potrebno dobiti fizikalno kemično analizo Univerzitetnega zavoda za zdravstveno in socialno varstvo (za pomoč objavljamo njihovo telefonsko šte-

vilko: (061) 313-276), ali pa Kemijskega inštituta Boris Kidrič (tel.: (061) 263-061). Na podlagi analize izda univerzitetni zavod za zdravstveno in socialno varstvo tudi ustrezno mnenje za deponiranje.

Odpadki so lahko pred deponiranjem že ustrezno pripravljeni pri povzročitelju, ali pa jih pred skladiščenjem pripravi ljubljanska temeljna organizacija Javna higiena. V naslednjem mesecu bodo sprejeli tudi metodologijo za vzorčevanje in analizo posebnih odpadkov, ki je v slovenskih tovrstnih institucijah do sedaj ni bilo, in je neenotno vzorčevanje vsekakor povzročalo velike težave, še posebej pri skladiščenju odpadkov.

Naslednja pot je pridobitev dovoljenja za odvoz in deponiranje posebnih odpadkov, ki ga izda ljubljansko Komunalno podjetje, TOZD Javna higiena (tel. št. (061) 322-265), kjer določijo tudi način deponiranja. Kajti, s prehodom na novo deponijo komunalnih odpadkov v juliju 1987 na Ljubljanskem barju, so posebej pripravili del prostora, kjer je možno odlagati tudi posebne odpadke. Narejen je tudi seznam posebnih odpadkov, ki jih na novi deponiji skladiščijo od letošnjega aprila in so ga prejele vse Iskrine proizvodne delovne organizacije. Pri tem moramo poudariti, da na deponijo ne sprejemajo nobenih tekih odpadkov zaradi same tehnologije izplinjevanja na deponiji in je zato potrebno odpadke pred skladiščenjem ustrezno pripraviti. O pripravi odpadka lahko povprašate tudi na TOZD Javna higiena, kjer vam bodo dali potrebne in pravilne informacije o pripravi odpadkov za skladiščenje.

Komunala organizira tudi odvoz odpadkov na deponijo na Ljubljanskem barju. Pri tem pa še prav posebej opozarjamo vse uporabnike, da na deponiji še enkrat vzamejo vzorec odpadka in naredijo hitro kvalitativno analizo v laboratoriju, ki je ob deponiji na Barju. Če se dobljeni rezultati ujemajo z napisanimi v dovoljenju, odpadke na posebnem prostoru na deponiji skladiščijo, če pa v laboratoriju najdejo nekaj, kar ne sodi noter, takoj ustavijo odvoz, napravijo kompletno analizo, zavrnejo odpadke nazaj v to-

varno in takoj pokličejo inšpekcijo. To pa pomeni nove stroške, nove analize, nove prijave in končno tudi velike kazni. Torej!

Tako. Nekako skoraj telegrafsko smo preleteli nekatere možnosti skladiščenja komunalnih in posebnih odpadkov in upamo, da

smo vsaj nekaj stvari malce bolj razjasnili, da v bodoče ne bo več prihajalo do takšnih neizgodb — bodisi večjih bodisi manjših — kot v nekaterih Iskrinih tovarnah v preteklosti.

VŽ

SOZD Iskra

Komisija za nagrajevanje uspešnih diplomskih in magistrskih nalog

v skladu s Pravilnikom o nagradah in priznanjih Iskre

objavlja razpis

nagrad za uspešne diplomske in magistrske naloge

Namen nagrajevanja

je spodbujanje povezovanja študentov z organizacijami združene-ga dela in seznanjanje z njihovim bodočim delom, študentom omogočiti stik z raziskovalnim delom in konkretnimi nalogami pod strokovnim vodstvom profesorja — mentorja na visokošolski organizaciji in strokovnjakom mentorjem v organizaciji združenega dela ter vzpodbujati interes za reševanje problemov, ki se pojavljajo pri delu in poslovanju v organizacijah združenega dela Iskre.

Pogoji kandidiranja

Za nagrado lahko kandidirajo redni in izredni študenti, ki so zagovarjali diplomsko oz. magistrsko nalogo od septembra 1987, oz., do zaključka razpisnega roka. Za nagrado lahko kandidirajo le naloge, ocenjene z oceno 8 ali več.

Predvidene teme nalog

- program in proizvodnja
- ekologija
- organizacija in informatika
- tržišstvo oziroma zunanjetrgovinska dejavnost
- kadrovska-izobraževalna dejavnost

Naloge bomo ocenjevali z vidika:

- izvirnosti
- koristnosti naloge za Iskra
- zamenljivosti vgrajevanja tujih materialov in opreme z domačimi (kjer je to možno)

Nagrade

Podelili bomo do 10 nagrad v višini poprečnega osebnega dohodka v SOZD Iskra v letu 1988. Podelitev nagrad bo v začetku leta 1989.

Način prijave

Kandidati za nagrade morajo poslati en izvod naloge skupaj s prijavnico, ki jo dobijo v kadrovske službah Iskre najkasneje do 15. oktobra 1988 na naslov SOZD ISKRA, DSSS, Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana, s pripisom »za komisijo za nagrajevanje uspešnih diplomskih nalog«.

Komisija
za nagrajevanje uspešnih diplomskih
in magistrskih nalog

24. jugoslovanski simpozij o elektronskih sestavnih delih in materialih

Strokovnjaki iz vse Jugoslavije v Novi Gorici

V Izobraževalnem centru Iskre Delte v Novi Gorici je bil od 7. do 9. septembra že tradicionalni 24. jugoslovanski simpozij o elektronskih sestavnih delih in materialih. Simpozija se je udeležilo okrog 130 elektronikov, fizikov, kemikov, metalurgov in drugih strokovnjakov, ki kot raziskovalci, pa tudi kot proizvajalci in uporabniki delujejo na področju elektronskih sestavnih delov in materialov, prišli pa so iz raznih krajev naše ožje in širše domovine.

Delovni zbor tako pomembnih strokovnjakov je gotovo tudi eno najlepših priznanj našemu izobraževalnemu centru, torej Iskri Delti v Novi Gorici, ki je kot najpomembnejši proizvajalec računalniških naprav v Jugoslaviji prevzela letošnje pokroviteljstvo nad simpozijem.

Simpozij je sicer ena od vsakoletnih strokovnih delovnih prireditvev, ki jih prireja strokovno društvo MIDEEM s sedežem v Ljubljani v raznih krajih Slovenije in Jugoslavije ter tako omogoča strokovno izmenjavo izkušenj in informacij med svojimi 600 člani, ter spremljanje napredka na elektronskih sestavnih delih, mikroelektroniki in materialih v Jugoslaviji in v svetu. In prav v izobraževalnem centru Iskre Delte v Novi Gorici so našli udeleženci simpozija — strokovnjaki s fakultet, inštitutov in elektronske industrije iz vse Jugoslavije — primerno okolje in pripomočke za svoje delo.

Program je vseboval sedem vabljenih predavanj in 60 strokovnih in znanstvenih prispevkov na posterjih s področij keramičnih in drugih materialov in elementov, monokristalov, kompozitov, senzorjev ter ustreznih tehnologij, dalje, tankih plasti za optične in elektronske elemente, debeloplastnih tehnologij in materialov za elektronska hibridna vezja, polprevodniških oziroma mikroelektronskih materialov, tehnologij, sestavnih elementov ter njihove kakovosti in zanesljivosti.

Uvodoma je v imenu Iskre Delte in njenega generalnega direktorja Janeza Škrubeja pozdravil vse udeležence direktor izobraževalnega centra Iskre Delte Boris Nemec in jim zaželel prijetno bivanje in počutje. O pomenu takih izobraževanj pa je spregovoril Bojan Pretnar, pomočnik predsednika republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo Slovenije.

Lepe želje in dobrodošlico je strokovnjakom izrazil tudi predsednik novogoriške skupščine občine Albert Bevčič in v svojem govoru med drugim dejal:

»Čeprav je to vsejugoslovanski simpozij o elektronskih sestavnih delih in materialih, je letos poudarek na elektronskih sestavnih delih za računalnike. In prav ti dajejo pečat našemu času, ko naj bi računalništvo in z njim informatika revolucionarizirala družbo in ne zgolj industrijo ali gospodarstvo. Zavedati se dalekosežnosti in vseobsežnosti sprememb je zelo pomembna, prva in odločilna stopnica pri ponovnem družbenem in

gospodarskem vzponu Jugoslavije.

Druga stopnica na tej težki in zahtevni poti je spremeniti to zavest v dejanja, saj brez njih ostajajo še tako dobre analize, ugotovitve in sklepi jalovo početje. In pri tem udeležanju novih spoznanj imajo odločilno vlogo strokovnjaki, pri čemer vsi kot celota in s posameznimi specializacijami, kot je to področje elektronskih sestavnih delov in materialov, zagotavljajo prodornost in inovativnost družbe, ki hoče v mednarodnih okvirih kaj veljati.

Doseganje strokovne popolnosti je povezano s poglobljenim študijem in raziskovanjem ter nenehnim preverjanjem dosežkov v praksi — vendar ne le v domačih temveč v mednarodnih razsežnostih; samo tako uveljavitev kaj šteje. In vaša prizadevanja segajo v širši prostor, saj je preverjanje dosežkov v domači strokovni javnosti le logična faza nastopanja v svetovnih krogih.

Poleg ustvarjalnega novega znanja je izrednega pomena tudi njegov transfer do tistih točk znanosti ali prakse, ki naj novo znanje razvija naprej, oplemeniti ali izrabi za trženje. Zato si tudi v našem okolju prizadevamo izpolnjevati izobraževanje v vseh oblikah, pri čemer menimo, da igra izobraževalni center ISKRA DELTE pomembno vlogo s svojo redno dejavnostjo, kakor tudi z omogočanjem takih oblik pretoka znanja kot je današnji simpozij o elektronskih sestavnih delih in materialih. Sledila je podelitev priznanj MIDEEM tistim organizacijam, posameznikom in najzaslužnejšim članom društva MIDEEM, ki že vrsto let moralno in materialno podpirajo društvo. Veliko priznanj je prišlo tudi v Iskro, saj so jih prejeli: Avtoelektrika Nova Gorica, Elementi, TOZD Feriti, Baterije ZMAJ in seveda Iskra Delta.

Marko Rakušček

Iskra

Iskra-Elementi n. sol. o.

TOZD SEM — Tovarna specialnih elementov in materialov n. sub. o.

Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 403

vabi k sodelovanju sodelavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. inženir v prodaji

(višja ali srednja izobrazba elektro ali strojne smeri)

2. tehnološka dela

(srednja izobrazba elektro smeri)

3. vzdrževalna dela

(poklicna šola elektro smeri)

4. galvanska dela

(poklicna šola ustrezne smeri)

Drugo polletje bo bolj

Že tako skromno jugoslovansko tržišče keramičnih kondenzatorjev je razpadlo, na zahodu je večje popraševanje le po večslojnih keramičnih kondenzatorjih; trenutno je v KEKO najbolj donosna proizvodnja naprav za izdelovanje kondenzatorjev: že do konca tega leta, zlasti pa prihodnje leto, si v žužemberški Iskri obetajo večje uspehe.

To je nekaj misli, ki smo jih povzeli iz pogovora z direktorjem Tovarne keramičnih kondenzatorjev Dušanom Lavričem. Takole je ocenil poslovanje žužemberškega KEKO v letošnjih prvih šestih mesecih:

»V prvem polletju smo dosegli primeren poslovni rezultat. Načrtovali smo sicer, da bo boljši, vendar smo glede na splošni položaj z njim kar zadovoljni. Celotnega prihodka smo ustvarili okoli 10 milijard, dohodka dobre 4 milijarde in

akumulacije 850 milijonov dinarjev. Takoj bi rad poudaril, da smo to akumulacijo dosegli predvsem na račun izvoza opreme za proizvodnjo keramičnih kondenzatorjev, kajti s primarnim programom smo zaradi pomanjkanja naročil poslovali z negativnim rezultatom.«

— Bi še nekoliko podrobneje predstavili to poslovanje?

»V prvih šestih mesecih smo izvozili za 3,6

milijona dolarjev. V tej vsoti je za 3 milijone dolarjev opreme, ostalo pa je naš primarni program. Torej smo pri prodaji keramičnih kondenzatorjev daleč pod planom. Računamo, da bomo v drugem polletju izpad nadoknadili.«

— In kje so glavni vzroki za izpad prodaje kondenzatorjev?

»Na prvo mesto bi postavil to, da je domače tržišče dobesedno razpadlo. Ob že tako skromnih količinah kondenzatorjev, ki jih potrebuje Jugoslavija, se nam je prodaja letos še skoraj razpolovila. Medtem pa se je zelo zmanjšalo na zahodu tudi povpraševanje po klasičnem keramičnem kondenzatorju, z večslojnimi keramičnimi kondenzatorji pa enostavno nismo bili sposobni nadoknaditi tako velik izpad.«

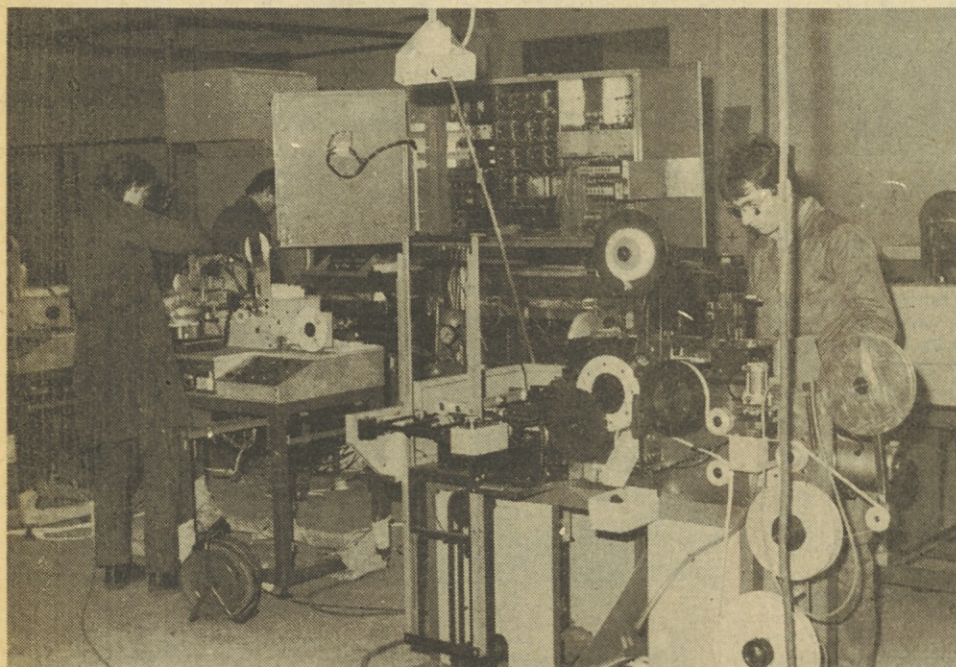
— Kaj menite, kakšno pa bo drugo polletje pri prodaji vašega primarnega programa?

»Ugotavljamo, da bomo na domačem tržišču prodali približno toliko, kolikor smo prodali v prvem polletju, imamo pa že več izvoznih pogodb. Med njimi naj omenim pogodbo s Sovjetsko zvezo o prodaji kondenzatorjev v višini nekaj več kot 1,8 milijona dolarjev. Polovico te pogodbe bomo realizirali letos. Odpirajo se nam možnosti tudi v ZR Nemčiji, celo v Koreji, naročila pa smo dobili tudi iz Avstralije. Ocenjujemo, da bodo meseci do konca leta bistveno boljši in uspešnejši. Morda bomo imeli celo težave, kako vse te obveznosti realizirati, prvič zaradi naših omenjenih kapacitet, drugič pa zaradi težav v preskrbi z repromateriali.«

— Znano je, da KEKO izredno uspešno sodeluje z Elektromotorji iz Železnikov, saj zanje v Žužemberku navijate elektromotorske statore. Kako je bilo s tem programom?

»Obseg teh del je bil približno enak lanskemu.«

— Vaša paradna in najbolj donosna »disciplina« je bila torej proizvodnja strojev za izdelavo keramičnih kondenzatorjev. Bo takšna ostala tudi do konca leta?

Paradni konj žužemberške Iskre je trenutno proizvodnja opreme za izdelovanje keramičnih kondenzatorjev

Z grabljami in vilami na počitnicah

»Teško je kravi ali prašičku dopovedati, da bi šel rad na počitnice, na morje ali kam drugam, dopovedati, da sem utrujen že od službe same, kaj šele od dela na kmetiji.« To je bil prvi odgovor med našo krajšo anketo, kje in kako so delavke in delavci iz žužemberških Keramičnih kondenzatorjev preživeli dopust. No, avtor tega odgovora nas je prosil, da njegovega imena ne objavimo, tudi slikati se ni želel, je pa ta misel tako zgovorna, da smo jo dali kar na začetek tega našega, bolj slikovnega kot tekstualnega, zapisa.

Franc Štraus — zalivalec kondenzatorjev: »Kar doma sem bil na dopustu. Saj veste, kaj vse je treba delati na kmetiji. Tudi lani nisem bil nikjer, verjetno pa bo tako tudi prihodnje leto. Zadnjič sem bil na počitnicah še predno sem šel k vojakom, tega pa je že 25 let.«

uspešno

»Glede ocene do konca leta bi rad najprej poudaril, da smo optimisti glede našega primarnega programa. Ocenjujemo, da bomo morali v zadnjem četrtletju povečati proizvodnjo večslojnih keramičnih kondenzatorjev kar za polovico. To bo od vseh nas v KEKO terjalo veliko prizadevnosti in dela. Zboljšanje položaja pričakujemo tudi na klasičnem delu programa, torej na enoslojnih kondenzatorjih, ko ocenjujemo, da bomo vsak mesec naredili med 4,5 in 5 milijoni teh kondenzatorjev. Glede opreme pa tole: v drugem polletju moramo realizirati izvoz v višini milijon 250 tisoč dolarjev.«

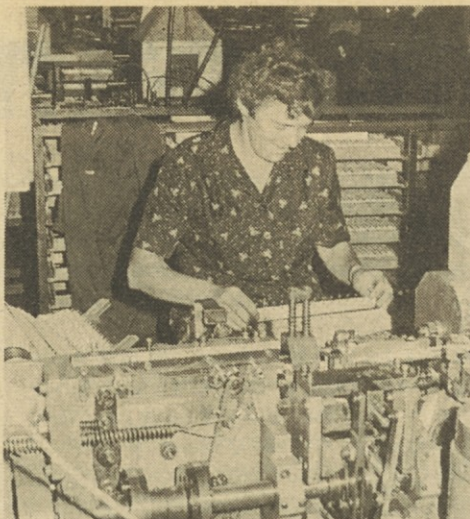
— Kateri pa so večji problemi, ki vas pes-tijo zdaj v drugem polletju?

»Predvsem so to stroški, ki nam neverjetno rastejo. V strukturi stroškov ima v KEKO izredno velik delež električna energija, saj smo npr. v prvem polletju zaradi podražitev plačali še enkrat več kot v vsem lanskem letu. Kljub številnim naročilom v drugem polletju se bojim, da bo poslovni rezultat prav zaradi visokih proizvodnih stroškov slabši, kot je bil v prvih šestih mesecih.«

— Kakšno pa bo za KEKO po vašem mnenju prihodnje leto?

»Če bomo uspeli realizirati pravkar začeto investicijo do konca prvega četrtletja prihodnje leto, bi moralo biti leto 1989 za nas ugodnejše kot letošnje. Pogodbo o izvozu opreme imamo že za 4,6 milijona dolarjev, naročil za večslojne keramične kondenzatorje je tudi kar precej, zato opravičeno menimo, da bo prihodnje leto za nas v žužemberški Iskri uspešno, vsekakor pa bolj uspešno kot letošnje. Bojim se le tega, če nam bo uspelo financirati proizvodnjo zaradi zaostrovanja likvidnostnega položaja v Jugoslaviji in tudi Iskri. Bistven premik bomo prihodnje leto naredili na področju izvoza, ko si bomo v planu začrtali okoli 7 milijonov dolarjev. To povečanje bomo skušali doseči s konvertibilnim izvozom.

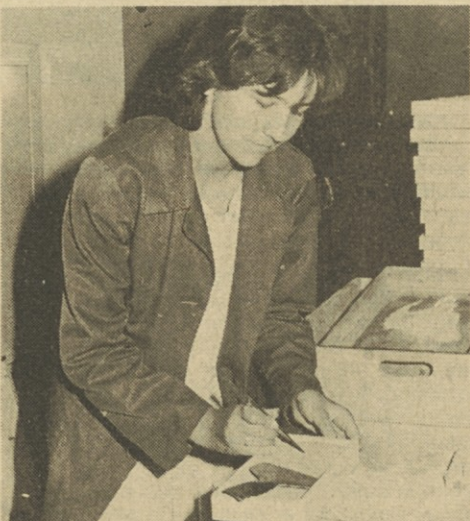
Dr

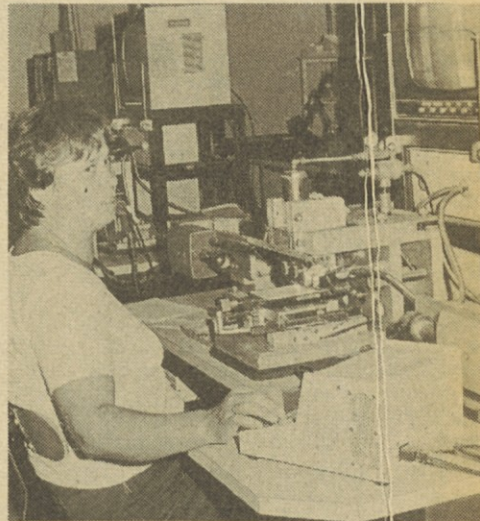
Anica Drenšek — spajkalka kolutov: »Na dopustu sem bila kar doma. Imamo kmetijo in je bilo treba delati. Tudi lani nisem bila nikjer na počitnicah, skoraj gotovo pa tudi prihodnje leto ne bom šla.«

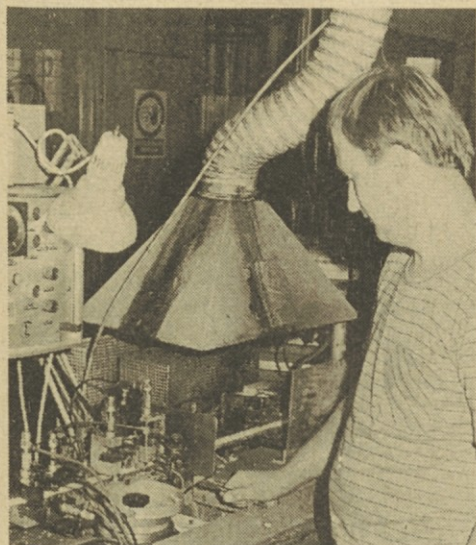
Marija Hrovat — navijalka statorjev: »Na dopustu sem bila na morju, v Poreču. Tudi lani sem bila na morju, upam pa, da si bom lahko ta 'luksus' privoščila tudi prihodnje leto.«

Tea Nahtigal — tehnolog: »Na počitnicah sem bila v Poreču. Žal je bilo morje umazano, saj bi bilo lahko sicer še bolj prijetno. Lani sem bila na Cresu, načrtov za prihodnje leto pa še ne delam.«

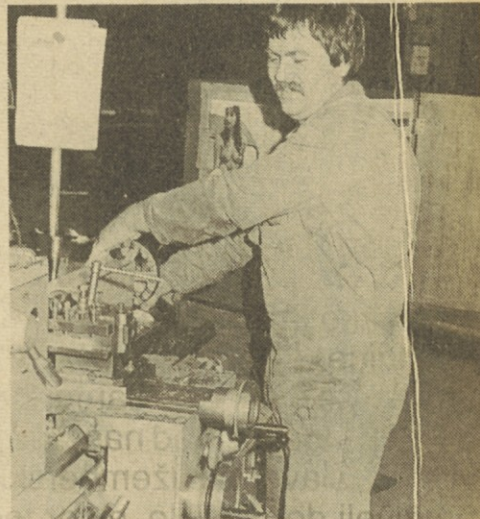
Ana Kmet — rezalka kondenzatorjev: »V Poreču sem bila na dopustu, v Suhokrajinskem počitniškem domu. Prijetno je bilo. Lani sem bila na dopustu v Njivicah na Krku, seveda pa bomo šli nekam tudi prihodnje leto.«

Franc Zupančič — spajkalec kondenzatorjev: »Na počitnicah sem bil v Obrovcu. Kar prijetno je bilo. No, lani nisem bil na dopustu, saj zaradi kmetije ni bilo časa.«

Marija Lavrič — navijalka statorjev: »Doma sem bila na dopustu, če se temu reče dopust. Veste, na kmetiji je vedno dosti dela. No, lani pa sem bila na počitnicah, in sicer na morju.«

Dušan Novak — kovinostrugar: »V Lanterni sem bil na dopustu v KEKO-ovi priklofici. Prijetno je bilo, le hladilnik je bil vseskozi premajhen, da bi lahko ohladil vso pijačo.«

Dr

Mi na morje k vam, vi v planine k nam

Nekje, sredi med Brnom in Prago, leži Češkomo. avsko sredogorje in sredi tega pogorja je mestece Hlinsko, ki šteje kakih 12.000 prebivalcev. Znano je po tovarni električnih gospodinjskih strojev (sesalci, mikserji, likalniki, električne peči in podobno). Tovarna se imenuje Elektro-Praga Hlinsko in sodi v kombinat Elektro-Praga, ki ima še dve tovarni, in sicer v Miloticah, Bečvou in v Jablunkovu.

In prav s tovarno Elektro-Praga Hlinsko ima že več kot deset let trajajoče tesno kooperacijsko sodelovanje naša delovna organizacija Iskra Elektromotorji iz Železnikov. Zadnje čase, oz. natanko pred letom dni, pa se je to, čisto poslovno in tehniško sodelovanje razširilo še na počitniško izmenjavo med obema kolektivoma ter so tako že drugič letos, 5. septembra, pripotovali na počitnice v Strunjan delavci iz te češke tovarne, 47 po številu. Naselili so se v bungalove Počitniškega doma Strunjan, ki ga upravlja Počitniško društvo iz Škofje loke: že več kot dvajset let. Toda o tem podrobneje malo kasneje.

V prijetnem, toplem in mirnem septemborskem zgodnjem dopoldnevu smo sedeli ob strunjanskih solinah in se pogovarjali z vodjo gostov, delavcev iz ČSSR, dipl. ing. **Miroslavom Balekom**.

»Iz naše tovarne v Hlinskem sem pripeljal na desetdnevne počitnice na vašo obalo 47 delavcev iz naše gora, skoraj 3000-članskega delovnega kolektiva, ki je bil 1982. leta zaradi svoje prizadevnosti in kvalitete nosilec rdečega prapora vlade ČSSR, kar predstavlja pri nas visoko družbeno priznanje, tako kolektivu, kot slehernemu posamezniku. Z vašo tovarno iz Železnikov sodelujemo že več kot deset let in zato ni nič čudnega, če smo se z vašim tovarniškim sindikatom dogovorili za počitniško izmenjavo delavcev — mi na morje, ker ga pač nimamo, vi pa k nam v planine pozimi na smučanje, saj vemo, da so vaši delavci tudi veliki ljubitelji snega, planin in smučanja. Tako smo zares lahko zadovoljni prav vsi. Sprašujete me, kje leži naše mestece. Šmo sredi gora, oddaljeni kakih 120 kilometrov jugozahodno od Prage.«

»Ali ste prvič v Jugoslaviji?«

»Da. In tudi vseh ostalih 46 delavcev, ki so prišli k vam na morje, so tu prvič. Priznati moram, da smo prav radi prišli k vam, saj smo celotno pot iz Hlinskega do sem z našim tovarniškim avtobusom prevozili v enem samem zamahu, brez nepotrebnih postankov.«

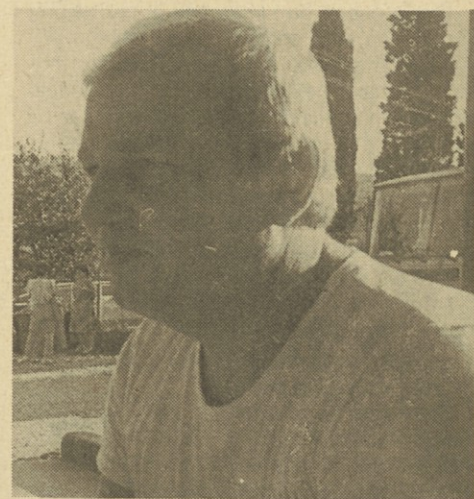
»Kakšni pa so vaši vtisi?«

»Včeraj smo obiskali Koper, danes bomo šli v Piran in v načrtu imamo še nekaj izletov ob vašem morju, da seveda o kopanju, toplem morju in milem sredozemskem podnebjem sploh ne govorim.«

Potem se nama je k pogovoru pri mizi pridružil še **Zdenek Cejpek**, razvojniki v tej tovarni. Njega pa sem povprašal, kakšni kriteriji so bili, da so za dopust k nam izbrali prav teh 47 delavcev. »Kot veste«, je dejal novi sogovornik, »izbiramo, da tako rečem, po raznih linijah, sindikalni, mladinski, partijski, vendar so kriteriji nekako povsod enaki: oddih na morju naj bi bila nagrada za dobre delavce, za vse tiste, ki se ročno in umsko trudijo, da bi bila naša proizvodnja čim boljše, kvalitetnejša in sodobnejša. Sicer pa kot tehnolog in razvojniki lahko rečem, da nam tehniška kooperacija z Železniki veliko pomeni, saj nam vaša kvaliteta električnih motorjev omogoča izvoz naših širokopotrošnih izdelkov tudi na zahtevna zahodna tržišča.«

Ob koncu me je zanimalo, kje bodo pa pozimi gostili svoje sotovariše iz Železnikov.

»Kot vam je povedal že tovariš Miroslav«, je nadaljeval Zdenek Cejpek, »leži naše mesto

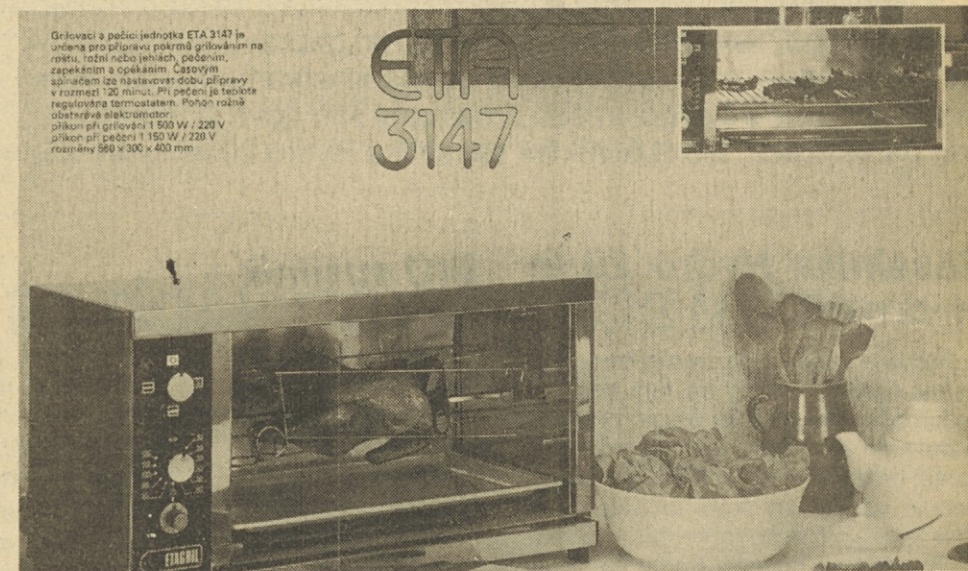
Miroslav Balek

Zdenek Cejpek

Hlinsko sredi Češkomoravskega sredogorja, v bližini našega mesta pa je pogorje Jeseniky z več kot 1000 metrov visokim hribom Praded, kjer imamo izredno ugodne razmere za smu-

čanje z vsem potrebnim: kočami, domovi, žičnicami in tako bomo letos pozimi zelo radostni gostili v zameno naše prijateljke in sodelavce iz Železnikov«, je ob koncu pribil naš sogovornik.

Medtem ko so se preostali gostje iz Češkoslovaške po zajtrku že začeli zbirati ob svojem avtobusu, kajti pred njimi je bil obisk Pirana, ki jih je kasneje zagotovo prevzel s svojo obmorsko, beneško in zgodovinsko lepoto svojih streh in Tartinijeve muzike.

Po odhodu češkoslovaških gostov je k mizi prisledla upravnica Počitniškega doma Strunjan, upokojena socialna delavka **Silva Šoba**. Od nje sem potem zvedel še nekaj več o tem domu, ki, kot smo že zapisali, obratuje že več kot dvajset let.

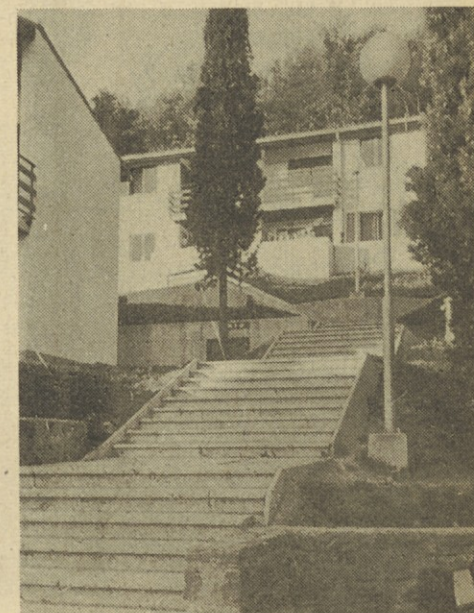
»Počitniški dom v Strunjanu upravlja in vodi Počitniško društvo iz Škofje loke. Nove apartmane smo tukaj zgradili 1986. leta in tako pridobili 100 ležišč, saj je vsak apartma predviden za pet gostov. V te apartmane je vložilo svoja sredstva enajst delovnih organizacij s škofje-loškega območja in sicer Iskra iz Železnikov, Alples, Trgovsko podjetje Loka, Gorenjska predilnica, Rudnik urana Žirovski vrh, Šešir, Niko, LTH, Termika, Alpina in Etiketa. Pri nas traja sezona od 20. junija do 15. septembra in v tem času se zvrsti več kot tisoč dopustnikov iz omenjenih kolektivov. Cena celotnega penzionarja je letos znašala v sezoni 20.000 dinarjev na osebo, v predsezoni in po njej pa je pension za 1000 dinarjev cenejši.

Ob koncu bi še rada omenila, da nameravamo rekonstruirati naš počitniški dom, saj sami vidite, da so tako jedilnica kot kuhinja in ostali prostori že dokaj zastareli in izrabljeni. Zato nameravamo s pomočjo omenjenih podjetij izvesti takomenovano nadomestno gradnjo, s katero ne bi tu v Strunjanu pridobili samo nove jedilnice, oziroma restavracije, kuhinje in drugih prostorov, temveč bi pridobili še 100 novih ležišč v eno in dvoposteljnih sobah, saj so obstoječe sobe v bungalovih namenjene izključno večlanskim družinam, medtem ko tako imenovani klasični hotelski storitvi v tem smislu doslej tu nismo imeli. S tem bo seveda naš počitniški dom samo pridobil«, je zaključila naš razgovor upravnica Silva Šoba.

D. Ž.

Silva Šoba

Predstavljamo vam naše nove izdelke

V Iskri Železniki nenehno snujejo in pripravljajo za proizvodnjo nove gospodinjske aparate. Za to jesen so pripravili štiri nove izdelke, ki bodo prišli prav vsem gospodinjstvom. To pot vam predstavljamo v besedi in sliki omenjene štiri nove izdelke in sicer pasterizator, bio sušilnik ter sesalnika Hydro 20 in Hydro 25.

Sesalnika Hydro 20 in Hydro 25

Sesalnik je namenjen mokremu in suhemu sesanju, hkrati pa tudi sesanju večjih odpadkov. Velika prostornina posode nam omogoča dolgotrajno delovanje, brez prekinjanja. Sesalnik ne potrebuje vrečke za prah, ampak samo filter za zaščito motorja, ker prah, oz. odpadki padajo v posodo. Kadar pa sesamo tekočino, zamenjamo papirni filter s filtrom iz penaste gume. Z njim lahko sesamo tekočino hkrati z odpadki. Sesalnika HYDRO 20 in HYDRO 25 imata prostornino posode 20 in 25 litrov, zato sta zelo uporabna za obrtne delavnice, šole itd... Z raznovrstnim priborom sta primerna za sesanje vseh vrst talnih oblog. Moč motorja v obeh sesalnikih je 1000 W. Opremljena sta z ročajem. Na dnu imata po štiri kolesca, kar omogoča gibanje sesalnika v vseh smereh. Sesalnik HYDRO 25 ima še dodatno univerzalno ščetko za sesanje gladkih površin in raznih oblog. Oba sesalnika imata na posodi podnožji za pritrditev sesalnega pribora.

BIO sušilnik

BIO sušilnik je aparat za sušenje sadja, zelenjave, gob, začimb, zdravnih zelišč itd...

Živila, ki so namenjena sušenju, je treba takoj sušiti. Predolgo sušenje vzame živilu preveč dišav, zato je zelo primeren BIO sušilnik, ker živila posuši v zelo kratkem času. Opremljen je s 4-stopenjskim stikalom in stikalno uro (do 12 ur). Uporaba aparata je zelo preprosta. S stikalom nastavimo želeno temperaturo, s stikalno uro pa čas sušenja.

BIO sušilnik

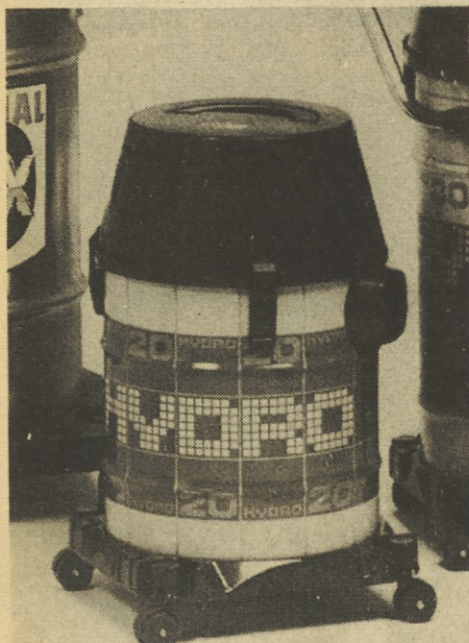
raturu, s stikalno uro pa čas sušenja. Ko nastavljeni čas preteče, se ura samodejno izklopi. Zato aparat lahko vklopimo zvečer, ko je cenejša električna energija. Bio sušilnik je sestavljen iz štirih pladnjev, ki jih zlagamo enega v drugega. Od količine živil, ki jih želimo posušiti, je odvisno ali uporabimo enega, dva, tri ali štiri. Osnovni del aparata, ki ga namestimo na pladnje, je sestavljen iz grelca in ventilatorja, ki omogoča hitro in enakomerno sušenje. Aparat posuši 2,4 kg živil naenkrat.

Pasterizator

Pasterizator je uporaben za vkuhanje, kuhanje, segrevanje, segrevanje v vodni kopeli, kot pripravo toplih napitkov, za blanširanje zelenjave itd...

Aparat je opremljen z natančnim termostatom (od 20 stopinj do vrelišča). Temperatura se samodejno uravnava in dodaten termometer ni potreben. Prav tako ima aparat tudi vklopno uro. Nastavimo jo lahko na stalno obratovanje ali pa na samodejno delovanje. Ko aparat doseže nastavljeno temperaturo, se ura vklopi in teče tako dolgo, kot je nastavljena. Vklopno uro lahko nastavimo od 20 do 120 minut. Pasterizator je opremljen s signalno lučko. Lonec ima prostornino 29 litrov. Naenkrat lahko vložimo vanj 14 literskih kozarcev v dveh vrstah, ali 10 literskih steklenic.

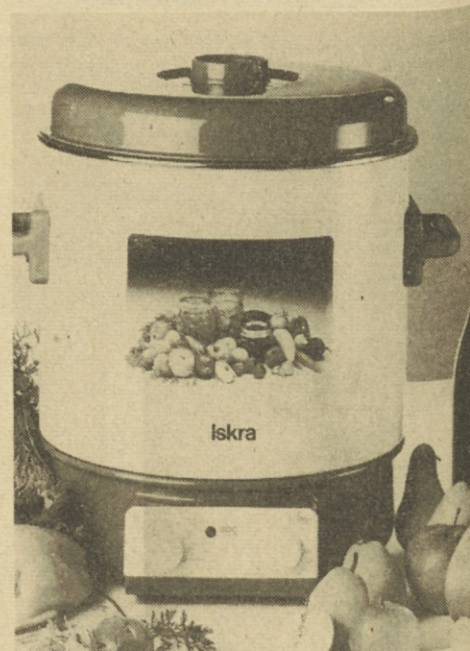
Pasterizator poenostavi in olajša delo, česar bi si tudi vaša babica zaželela.

Sesalnik Hydro 20

Sesalnik Hydro 25

Pasterizator

Nova Gorica je razcvetena kot njena vrtnica

Nova Gorica, mesto, v katerem živijo številni Iskraši iz Avtoelektrike, slavi pomembno obletnico. Štirideset let mineva letos od pričetka njene gradnje. V počastitev obletnice so se in se še bodo zvrstile številne slovenosti in prireditve, osrednja pa je bila gotovo koncem minulega tedna, na kateri je bil slavnostni govornik, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj. Ob tej priložnosti je med drugim dejal: »Prepričan sem, da izražam občutke vseh nas, ki živimo tu v Novi Gorici, da smo ponosni, da je bilo in je naše življenje povezano z Novo Gorico, njenim razvojem in razcvetom. Še zlasti pa, ker so se pričako-

vanja izpred 40 let, ko je Jože Primožič-Miklavž postavil temeljni kamen novemu mestu, izpolnila. Razvoj je prerastel pričakovanja načrtovalcev in graditeljev Nove Gorice«, je poudaril Dušan Šinigoj. Prebivalci mesta ob Soči smo proslavili še eno pomembno obletnico — 45. obletnico goriške fronte, množične vstaje za narodnostno in socialno osvoboditev Primorcev in priključitev k matični domovini. Letos pa poteka tudi 15. obletnica pobratenja novogoriške občine z italijansko občino San Vendemiano iz pokrajine Veneto.

M. R.

Tovarna generatorjev in elektronike

Leto dni v novih prostorih

Ta mesec, točneje 12. septembra je minilo leto dni (kako čas beži) od enega najslavnejših trenutkov v zgodovini novogoriške Iskre Avtoelektrike. Ta dan je namreč nadvse ponosno prerezala trak v nove delovne prostore tovarne generatorjev in elektronike po stažu najstarejša delavka v tej tozdi Bojana Orel in tako odprla še širše možnosti prodora v svet z izdelki te tozdi. Slavnosti so prisostvovali tudi najvišji predstavniki gospodarskega in družbenopolitičnega življenja federacije, republike in občine, med njimi tudi takratni predsednik predsedstva SFRJ Lazar Mojsov.

Danes, po letu dni, ko se je proizvodnja že dodobra utekla, ko so se delavke in delavci tega 383 članskega kolektiva navadili na nove, sodobnejše prostore, ki zajemajo sklop treh proizvodnih hal, nas je seveda zanimalo, kaj o teh pridobitvah menijo po letu dni tamkajšnji zaposleni. Naključno smo izbrali štiri delavke, ki so povedale:

DRAGA KERŠEVAN, delavka na liniji statorja, v Avtoelektriki zaposlena od leta 1975, v tovarni generatorjev in elektronike od 1977. leta. »Vsekakor je bolje kot pred letom dni, ko je bila vsa naša proizvodnja praktično v eni proizvodni hali, to pa pomeni, da smo bili utesnjeni, kar nekam preveč na kupu. Kljub temu, da smo se preselili v povsem novo halo pa le ni tako, kot bi moralo biti. Gotovo ni težko uganiti, da imam v mislih neustrezne sanitarne prostore, na katere imamo, ne le jaz, veliko pripomb. To nerodnost, če jo lahko tako imenujem, bi morali popraviti ali izbol-

jšati. Sicer pa sem z delom zadovoljna, počutje med kolektivom je dobro, to pa je eden najosnovnejših pogojev za zadovoljstvo. Seveda si močno želim, da bi nam šlo še bolje, da bi imeli vedno delo, da bi vsi pazili na kakovost pri opravljanju delovnih nalog, in da bi se naši izdelki dobro prodajali.«

ANICA ŽORŽ, kontrolorka v oddelku hibridne elektronike, v Iskri zaposlena od njenega rojstva, torej od 1. 1. 1960. »Gotovo ni primerjave s prostori in stanjem, kjer smo bili še pred 365 dnevi. Z gotovostjo in enoletnim spoznanjem trdim, da je razlika stoodstotna. To se odraža v modernem urejenem prostoru, vse je čisto, svetlo in zračno, kar konec koncev zahteva tudi naš proizvodni proces. Seveda je izredno pomembno tudi to, da je počutje vseh na nivoju, in da se med seboj odlično razumemo, čeprav smo skupaj z različnimi starostnimi in mladostnimi generacijami. Seveda se ob tem poraja tudi kup želja, ki so vse

usmerjene v bodočnost, da bi bili kos slediti svetovnim napredkom, da bi šli v korak z njim, saj je le-to zagotovilo, da bomo imeli delo mi in zanamci, saj nikomur ne želim, da bi doživljal tako mladost, kot smo jo mi.

NATAŠA JARC, delavka na liniji montaže alternatorja, zaposlena štirinajsto leto v Avtoelektriki. »Čeprav sem dobesedno zaljubljena v naš prodoren in vitalen kolektiv, pa naj mi bo oproščeno, ker bom tokrat, ko sem že pri besedi, nekoliko kritična na račun naše proizvodne hale, kar pa ne pomeni, da ni veliko drugih stvari, ki so vredne pohvale. Torej. Prostor sam ni preveč funkcionalen. V njem je premalo dnevnih svetlobe, saj moramo delati pod lučmi, ko je zunaj največja svetloba. Izpostavljeni smo prepihom, še največje nezadovoljstvo pa leti na oba kontejnerja, ki služita za sanitarne in toaletne prostore. Kar se tiče samega dela, sem še kar zadovoljna, pripombo pa imam tudi

na določene službe, ki včasih premalo poskrbijo, da ne bi prišlo do nepotrebnih zastojev na liniji. Tudi naši osebni dohodki so prenizki glede na pogoje in obseg dela.

DANICA VODOPIVEC, delavka na liniji regulatorja. Teče dvajseto leto njene zaposlitve v Avtoelektriki. »Izredno lepo in slovesno, kot se za tak delovni uspeh spodobi, je bilo pred letom dni, ko smo odpirali nove prostore. In nekako tako lepo in prijetno je tudi delati v njih, kjer je izredno všeč tudi meni. To pa pomeni, da sem tudi z delom zelo zadovoljna. Pohvaliti moram tudi izredno razumevanje s sodelavkami in sodelavci, če pa pride včasih do morebitnih nesoglasij, le-ta hitro zgladimo in spet steče vse po starim v zadovoljstvo vseh. Konec koncev, tako mora tudi biti, saj je Iskra praktično naš drugi, če ne že kar prvi dom. Seveda nisem brez želja in sicer, da bi bilo in ostalo vsaj tako kot je, da bi imeli delo mi in naši zanamci, da bi delali kvalitetno, da bi izdelke dobro prodajali, in da bi uspešno sledili vsem svetovnim trendom. Tudi na osebne dohodke nimam pripomb, še posebej če pomislim, da je v mnogih delovnih organizacijah širom naše ožje in širše domovine mnogo slabše kot pri nas.

Marko Rakušček

Draga Kerševan

Anica Žorž

Nataša Jarc

Danica Vodopivec

Nadzor sistema kakovosti AUDIT

V zaostrenih razmerah trženja na svetovnem in domačem trgu je kakovost, ki jo ocenjuje uporabnik naših izdelkov in storitev, izrednega pomena za uspeh na tržišču. Da bi preprečili neprijetne posledice, ki jih povzroči slaba kakovost, mora vsak proizvajalec postaviti sistem zagotavljanja kakovosti, ki zagotovi zahtevano kakovost končnih izdelkov. V tem sistemu, ki ga nekateri imenujejo tudi celovito zagotavljanje kakovosti, je slab izdelek slučajen v nasprotju s starim načinom gledanja preko končne kontrole, kjer je ustrezen kakovosten izdelek slučajen.

Vsak sistem je potrebno občasno preverjati preko nadzora, na zahtevano poznanega kot AUDIT, ki nam na znanstveni osnovi pomaga ugotavljati stanje. Hkrati pokaže na pomankljivosti, ki jih je potrebno odpraviti v posameznem segmentu kroga kakovosti. Nenazadnje nam nadzor tudi omogoča stroškovni in kakovostni izračun sposobnosti vsake tovarne. Moderne nadzorne tehnike nudijo pravočasne in ustrezne informacije, ki so potrebne za racionalno vodenje tovarne.

Dosedanje gledanje na kakovost

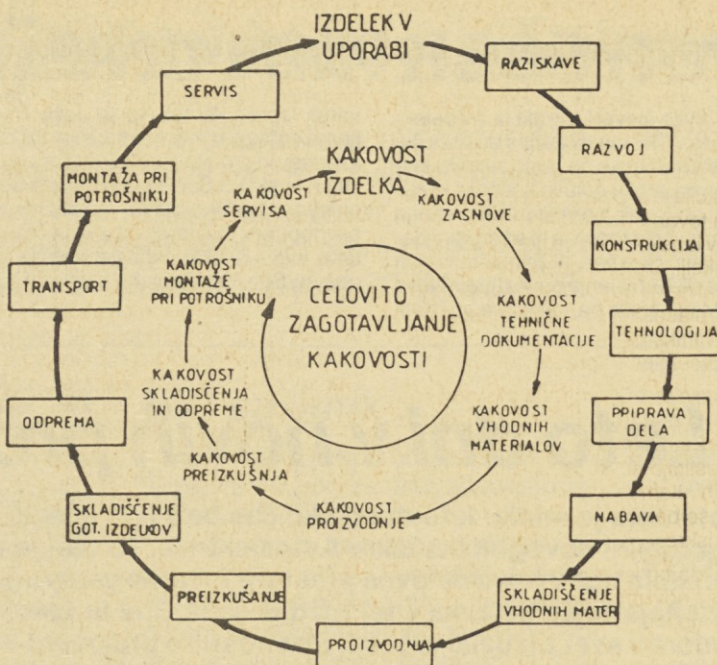
Vodstvo tovarne je imelo tudi do sedaj brez nadzora dovolj možnosti dobiti nekatere podatke o kakovosti, kot na primer: število kontrolorjev v primerjavi s številom zaposlenih, stroške popravil, dodelave in izmeta, število servisnih posegov pri strankah v času garancije, reklamacije in ostale stroške zaradi slabe kakovosti.

Neredko je bila evidenca in analiza podatkov površna, ali pa je sploh ni bilo. Z njimi je razpolagala običajno kontrola, vodstvo pa pogosto z njimi ni vedelo kaj početi. Niso se zavedali, da je kakovost ena glavnih funkcij sodobnega vodenja tovarne.

Pri analizi danih podatkov pridemo do spoznanja, da to ni dovolj za korektivne akcije odpravljanja vzrokov problemov. Mnogi podatki pridejo z veliko časovno zakasnitvijo (na primer reklamacije) in na izboljšanje kakovosti naslednjih izdelkov ne morejo vplivati, ali vplivajo v manjši meri. Ravno tako število kontrolorjev, ali stroški izmeta in popravil, direktno ne vplivajo na kakovost. Ti dejavniki kažejo samo posledice nepravilnega dela, ni pa možno, ali pa je zelo težko določiti mesto povzročitelja slabe kakovosti.

Nadzor kot osnova za dobro vodenje

Predhodno omenjeni problemi kažejo, da mora dinamično, mo-

KROG KAKOVOSTI

derno vodstvo razpolagati z drugimi podatki za tekoče sledenje kakovosti in takojšnje ukrepanje.

Potrebne podatke za odločitve o korektivnih akcijah v sistemu zagotavljanja kakovosti, pa dobi ravno preko nadzora. Standardi, ki opredeljujejo sistem, ločijo različne vrste nadzora, in te smo pričeli uveljavljati tudi pri nas v Telematiki preko Poslovnika za kakovost.

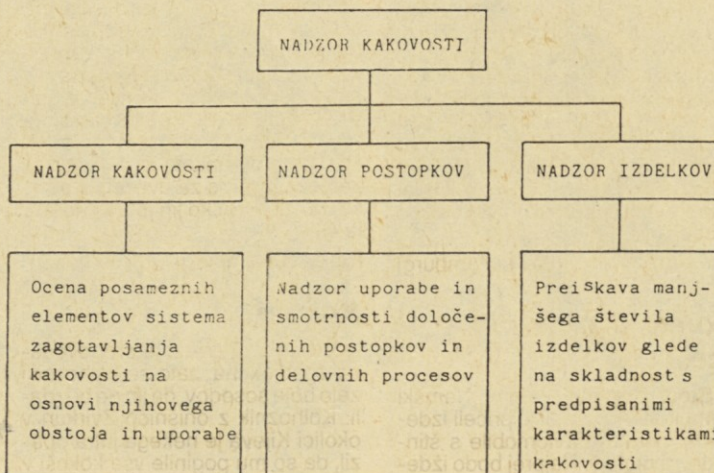
Vrste nadzora in njihov namen prikazuje shema.

Naloga novega znanja s področja kakovosti je zmanjšanje števila trenutno pomembnih akcij t. i. »gašenje požarov«. Akcije vodijo v korektivno in dokončno odpravljanje vzrokov slabe kakovosti. Težišče delovanja je tako usmerjeno k odkrivanju šibkih točk v sistemu in usposabljanju za optimalno in pro-

duktivnejše odvijanje delovnega procesa.

Izvedba nadzora

Zaradi načina izvedbe nadzora in nepoznavanja področja kakovosti je postopek včasih za posamezne udeležence neprijeten. Zaradi avtoritete, večje objektivnosti rezultatov in dostopa do nekaterih, včasih kočljivih podatkov, ki so potrebni za dokaz realnega stanja, mora nadzor izvajati glavni direktor ali direktor delovne enote. Njemu tudi služijo rezultati za izboljšanje sistema in za pravilne poslovne odločitve, ker bo na ta način spoznal svojo delovno organizacijo in šibke točke v krogu kakovosti.

Izkušnje iz Telematike

Na podlagi vseh teh spoznanj, znanja in potrebe po ugotavljanju dejanskega stanja sistema zagotavljanja kakovosti, je direktor ene delovne enote imenoval nevtralno strokovno skupino, da bi z njeno pomočjo opravil nadzor. Delovna skupina je sestavila tri skupine vprašanj, ki naj bi služile za oceno.

Osnova za sestavo vprašalnika so bili: standard sistema zagotavljanja kakovosti JUS A.K.1. 011 (SIO 9001), izkušnje iz podobnih nadzorov, ki so jih opravili kupci pri nas in izkušnje izvedb nadzora drugih tovarn.

Sklopi vprašanj so pokrivali celotno tematiko, tako da smo dobili čim širši vpogled v dejansko stanje.

A skupina vprašanj je ciljala na pristop in vključevanje poslovnih in vodstvenih delavcev v dela za zagotavljanje kakovosti. Vprašalnik je bil prirejen po P. Crosbyjevem vprašalniku iz knjige Quality is free. Vsako vprašanje je bilo ocenjeno z oceno 1 do 5, pač v skladu s stopnjo izvajanja.

B skupina vprašanj se je nanašala na poznavanje Poslovnika o kakovosti po vseh njegovih sprejetih elementih, kar je eden od pogojev za uspešno izvajanje. Vprašanja so bila postavljena tako, da so izpolnjevanci obkrožali dane odgovore ali opisali svoje mišljenje.

Vsak odgovor je prispeval h končnem rezultatu ocene posameznika.

C skupina vprašanj pa je bila izdelana čisto po standardu in je vsebovala njegove elemente. Vprašanja so bila usmerjena namenoma na področja, kjer se je predvidevalo, da dejavnosti za zagotavljanje kakovosti še niso v skladu z zahtevami standardov in Poslovnika za kakovost. Zavestno so bila izpuščena področja, kjer smo menili, da se zahteve že izvajajo v praksi. Odgovori so bili DA ali NE, rezultat pa so naslovi posameznih nalog, katere mora izpeljati delovna organizacija ali delovna enota. Naloge so bile izbrane glede na pomembnost vplivanja in možnost izvedbe v praksi.

Udeležence nadzora je glede na skupino vprašanj izbral direktor sam. Rezultati so bili predstavljeni na sestanku vseh udeležencev.

Vodil ga je direktor in na koncu izrekel ukrepe za izboljšanje sistema zagotavljanja kakovosti.

Da je do zahteve in izvedbe nadzora v tej delovni enoti sploh prišlo, kaže na dejstvo, da je tu znanje o kakovosti na višjem nivoju kot v ostalih sredinah.

Janez Žnidaršič

Drugi o nas

• Beograjske Večernje novosti pišejo, da v Beogradu že »raste« nova zgradba Iskre-servisa. Poslopje bo imelo štiri nadstropja in 6.500 kvadratnih metrov površine. Objekt naj bi končali v aprilu prihodnje leto.

• Ljubljanski Dnevnik piše o inovacijski dejavnosti v Iskri Elektromotorji Železniki, ki je lani dobila plaketo občinske raziskovalne skupnosti Škofja Loka za razvijanje inovacijske dejavnosti. V tem kolektivu posvečajo inovativni dejavnosti veliko pozornost. Lani so najprej izpeljali anketo, s katero so izvedeli, kakšno mnenje imajo v kolektivu o inovativnosti. Spoznali so, da imajo pri vodilnih razumevanje in tako so letos januarja že izpeljali akcijo »Januar, mesec koristnih predlogov«. Akcija je uspela, saj so jo prejeli preja leta. Gre za tovarno v Žužemberku in tovarno specialnih elementov in napredek očiten. Od sprejetja pravilnika v lanskem letu so prejeli 30 inovativnih predlogov, 20 pa še v januarski akciji. Skupna gospodarska korist oziroma inovacijski dohodek je lani znašal nekaj čez 90 milijonov dinarjev. Za sprejete inovativne predloge so lani izplačali predlagateljem nekaj več kot 3,37 milijona dinarjev, na osnovi pravilnika pa še četrtno od ustvarjenega inovacijskega dohodka vsem delavcem za nagrado.

• Več časopisov je objavilo informacijo o otvoritvi nove Iskrine tovarne Specialnih elementov in materialov. Tako beograjski Privredni pregled piše, da je bilo v tovarno z okoli 3.000 kvadratnih metrov vloženi dve milijardi 463 milijonov dinarjev. Z novo investicijo so se izboljšali pogoji za proizvodnjo elektromehanskih in drugih elementov za elektronske in energetske instalacije. Polovica sredstev so bančni in drugi krediti, ostalo pa iz lastnih virov in združenih sredstev Iskre.

• Dnevnik pa v zvezi s tem poudarja, da bo Iskra še naprej vlagala v nove zidove (letos še stavba elektrooptike), novi programi, kader in trženje pa so elementi, ki morajo Iskro pripeljati močnejšo iz trenutno neugodne gospodarske situacije.

• Delo je objavilo informacijo o dobrem poslovanju Iskrine delovne organizacije Elementi. Poslovni rezultati tega kolektiva so precej boljši od sozodovega povprečja. V prvih šestih mesecih letošnjega leta so proizvedli dobro tretjino več izdelkov kot lani, letošnji načrt pa so s tem dosegli 42 odstotno. Tudi prodajni in izvozni rezultati so glede na Iskrino povprečje razmeroma ugodni. Kot ugotavljajo, pa so stroški proizvodnje še vedno nadpovprečni. Jože Šurc, član KPO Elementov, kot enega od razlogov,

navaja lansko jesensko podražitev energije, surovin, kovin in drugih materialov. Na podražitev poslovanja pa je po njegovem mnenju vplivala tudi letošnja devalvacija, izjemno visok strošek pa predstavljajo obresti. V Elementih potekata zdaj dve naložbi, sicer precej redek pojav v Iskri zadnja leta. Gre za tovarno v Žužemberku in tovarno Specialnih elementov in materialov v Ljubljani, ki je bila odprta pred nedavnim. Tretjo tovarno, v kateri bodo izdelovali tekoče kristale, pa bodo začeli graditi v Šentjerneju proti koncu leta.

• Delo je v svoji prilogi Znanje za razvoj obširneje predstavilo katalog Iskrinih, za prenos razpoložljivih, tehnologij, ki ga je Iskra nedavno predstavila strokovni javnosti.

S pripravo kataloga, pri katerem je sodelovalo 60 do 80 strokovnjakov, je Iskra napravila inventuro svojih tehnologij in storitev in izbrala tiste, ki so razpoložljive in primerne za prenos in za izvajanje; zbrala in obdelala je podatke za osnovne informacije in s tem pripravila prvo fazo v morebitnih bodočih procesih prenosa ter oblikovala začetne gradnike za tehnično-tehnološka in poslovna sodelovanja. Najpomembnejše je, da se bo preko Centra za pospeševanje sodelovanja z deželami v razvoju in njegovega sistema ISTP vključila v informacijski sistem UNIDO v INTIB (Industrial and Technological Information Bank). Preko njih doseže procesirana informacija ministrstva, državne agencije in urade, ki odločajo o razvoju in naložbah v posamičnih državah.

• Beograjski Privredni pregled v več nadaljevanjih objavlja prispevke na temo strategija tehnološkega razvoja Jugoslavije. V enem od prispevkov piše, da je zelo visoko oceno strokovnjakov prejel projekt razvoja eksperimentalnih raziskav s področja elektronike in optoelektronike bodočnosti — MEIUS. Pobudnik in koordinator pri realizaciji tega projekta, ki bo prejel materialno podporo iz sredstev zveznega fonda za pospeševanje tehnološkega razvoja Jugoslavije, je delovna organizacija Iskra-Avtomatika iz Ljubljane. Da gre za izredno dragocen in pomemben projekt potrjuje tudi dejstvo, da se je na njem zbralo kar 28 delovnih organizacij, institutov in fakultet iz vse države. Po besedah Jureta Poharja, diplomirane inženirja iz Iskre-Avtomatike, je cilj tega projekta izgradnja modularnega elektrooptičnega fleksibilnega integralnega sistema na osnovi sistemskih znanj iz elektronike in elektrooptike. Vsak modul je možno kot samostojno enoto prodajati na trgu ali vgrajevati v druge sisteme.

Zanimivosti

Zdravila skozi kožo

Powerpatch se imenuje nova elektrokemična metoda v obliki obliža, ki krmili zdravila skozi kožo bolnika. Transkutana (podkožna) infuzija zdravil je mnogo ugodnejša za nekatere bolezni od oralne uporabe. Kjer želedec in dvanajsternik ne preneseta zdravil ali pa imajo nanju prevelike stranske učinke, je nova metoda naravnost odresilna. Powerpatch je sestavljen iz več plasti, ki so delno propustne z zaporno membrano, vloženo v elastični povoj. V gornji plasti iz dobro prevodne umetne snovi se nahaja električna krmilna naprava skupaj z miniaturno baterijo. Powerpatch lahko učinkuje elektroforetsko (gibanje koloidnih ionov, ki ga povzroča prisiljen električni potencial), pri čemer potujejo ioni pod vplivom električnega polja skozi kožo v krvni obtok, ali elektroosmotsko (nasprotje od elektroforeze), pri čemer požene električni tok tekočino vzdolž kože in z njo tudi raztopljena zdravila.

(Elektrotechnik-Journal)

Carski rez z avtomobilskimi ključi

Sedaj se je dogodil tudi v ZDA podoben primer kot pred leti pri nas v Bosni. 20-letna Darci Pierce, ki ni mogla zanositi, je zalezovala 23-letno nosečnico Cindy-Lynn Ray. Ko je ta že hotela zaviti v porodnišnico, jo je ustavila in povabila na čaj. Natvezila ji je, da je tudi sama noseča in se želi pogovoriti s sebi

enako. Zapeljala jo je v gorovje Manzano, tam pa predlagala, naj ji prepusti še nerojeno dete. Ko je Cindy predlog ogorčeno zavrnila, jo je Darci pričela daviti. Nezvestno je potem slekla, ji z avtomobilskim ključem prerezala trebuh in tako je otrok prijel na svet. Mati je nato izkpravela. Novorojenček je preživel z lahкими praskami.

Na sodišču je priznala dejanje. Pregriznila je popkovo, zavila otroka v svojo obleko, se odpeljala z avtom, na umirajočo mater pa čisto pozabila. Izgovarjala se je, da ima vsaka ženska pravico do otroka, in da se ni mogla sprijazniti s svojo jalovostjo. Kako je uspela s tako primitivnim orodjem opraviti carski rez na skoraj mrtvi materi in rešiti otroka brez kisla, je bilo tudi za sodišče uganka. Pojasnila je, da se je v Južni Afriki udeleževala lova in nima strahu pred divjimi živalmi, niti odpora do krvi.

Otroka je odnesla v bolnišnico in kategorično odklonila običajne poporodne preglede. Ko je še bolniška sestra opazila, da mladi mami ne priteka mleko, je bil sum dokončen. Obsodili so jo na 56 let zapore in priporočili psihiatrično zdravljenje.

(Stern-Hamburg)

Konec dvotaktnih motorjev

Sredi oktobra bodo v Nemški demokratični republiki pričeli izdelovati moderne avtomobile s štiritaktnimi motorji. Najprej bodo izde-

lovali Wartburg 13 z motorjem VW modela Polo. Leta 1984 so namreč sklenili licenčno pogodbo, po kateri bodo zamenjali dvotaktni motorje, ki so sedaj tehnično že popolnoma zastareli in tudi zelo onesnažujejo okolje. Seveda pa bodo novi model Wartburga lahko dobili samo tisti kupci, ki imajo na voljo zahodne devize ali pa sorodnike-plačnike na Zahodu.

(Spiegel-Hamburg)

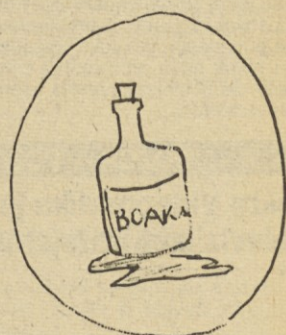
Smrtna kazen na Nizozemskem?

Po drami s talci v Zahodni Nemčiji in bombnih napadih irskih teroristov v Belgiji so sprožili na Nizozemskem vprašanje o ponovni uvedbi smrtne kazni. Svetovalec nizozemskega pravosodnega ministra je menil, da bi ta »zločestni tumor« najlaže odpravili s smrtno kaznijo. Pravosodni minister se ni strinjal s predlogom, vendar je glede tega naročil anketo pri Institutu za raziskavo javnega mnenja NIPO. Rezultat ankete je: 57% Nizozemcev je letos za uvedbo smrtne kazni, medtem ko jih je bilo še lani le 49%.

(Spiegel-Hamburg)

Kokoši

V Sovjetski zvezi je prepovedana žganjekuha, zato se kolhozniiki zelo boje sosedov, da jih ne bi izdali. Kolhoznik z ohišnico Zvirkun v okolici Kijeva je nekega jutra opazil, da so mu poginile vse kokoši v

kokošnjaku. Najprej je pomislil na hudobne sosedo, češ da so iz nevoščljivosti primešali strup v kurjo pičo. Za vsak primer je naročil še veterinarski pregled poginulih kokoši. Veterinar je ugotovil, da so živali poginile zaradi zastrupitve z alkoholom. Zobale so namreč tropine, ki so vsebovale alkohol iz njegove lastne, črne žganjarne.

(Nachrichten-Basel)

Zbral, prevedel

in priredil

Marjan Jralj

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik:
Franc Košir

Začetek rekonstrukcije

»Ko sem novembra 1962. leta postal direktor Iskrine tovarne kondenzatorjev v Semiču, je tovarna obratovala že dvajset let in že takrat izdelovala vse vrste kondenzatorjev, razen keramičnih, ki so jih proizvajali v Žužemberku ter elektrolitskih, ki so jih izdelovali v Mokronogu.« se je začel spominjati prvih dni svojega »direktorovanja« v Semiču naš sogovornik. »Že takrat smo se lahko pohvalili s posebnim dejstvom — nikdar nam namreč tedaj prodaja naših izdelkov ni predstavljala posebnih problemov. Bilo je prav nasprotno, kajti običajno je bila takrat naša proizvodnja celo prepičla, da bi lahko zadostila vsem potrebam tržišča.

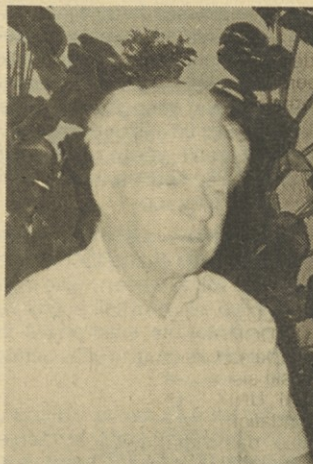
V dvanajstih letih obstoja tovarne v Semiču je število zaposlenih naraslo od 10 delavcev v začetku, na 260 delavcev, ko sem prišel jaz v tovarno. Tako smo 1962. leta izdelali za približno 900 milijonov raznovrstnih kondenzatorjev, medtem ko smo za prvo leto pod mojim vodstvom, to je za leto 1963, predvideli bruto produkt v višini takratnih 980 milijonov dinarjev, medtem ko smo proizvodni plan za leto 1962 izpolnili s 100,4% prodajni plan pa s 101%.

Pretežno večino izdelkov iz Semiča smo takrat prodali na domačem trgu, medtem ko bi, po opravljenih raziskavah tujih tržišč, lahko precejšnje količine kondenzatorjev plasirali tudi v inozemstvo, vendar nam takrat proizvodne zmogljivosti s tedanjo opremo tega niso omogočale. Zato smo morali čimprej storiti vse potrebno, da bi povečali proizvodnjo in s tem omogočili plasma naših izdelkov tudi na tuja tržišča. Tako smo že na začetku 1963. leta računali, da bomo kljub zadovoljitvi domačih potreb, izvozili za kakih 60.000 dolarjev svojih izdelkov, kar naj bi bila prva večja dobava semiških kondenzatorjev v tujino. Zato smo tega leta v Semiču tudi začeli z rekonstrukcijo tovarne, ki naj bi nam omogočila občutno povečanje proizvodnih zmogljivosti. Tako so se maja tega leta zobje buldožerja zagrizli v svet na južnem delu naše tovarne in pripravili teren za novo proizvodno halo, ki naj bi za kakih 3.300 kvadratnih metrov povečala površino delovnih prostorov naše takratne semiške tovarne. Tako smo tedaj računali, da se bodo v novih delovnih prostorih in seveda tudi ob novi strojni opremi, proizvodne zmogljivosti tovarne povečale kar za tri do štiristo odstotkov v naslednjih letih, s čimer smo seveda želeli ustreči tako domačemu, kot tujemu povpraševanju po naših izdelkih. Vzporedno s tak-

ratnimi gradbenimi deli, pa je tudi že začela prihajati nova domača oprema, za katero smo pravočasno sklenili pogodbe z domačimi dobavitelji

opreme, prav tako pa so takrat stekli tudi zadnji dogovori z inozemskimi dobavitelji opreme, ki je ni bilo takrat moč dobiti na domačem trgu.

Franc Košir

Naš sogovornik Franc Košir se je rodil 1919. leta v Metliki. Njegov oče je bil progovni nadzornik, vendar hkrati tudi zaveden delavec in eden izmed voditeljev stavk v Beli krajini pred vojno. Zato so ga vrgli iz takrat dokaj solidne državne službe pri železnici in je potem moral svojo osemčlansko družino preživljati najprej kot delavec pri Jugolesu, potem pa so ga le čez nekaj let spet sprejeli nazaj na delo k železnici, vendar to pot kot navadnega delavca.

Meščansko šolo je naš sogovornik končal v Novem mestu, potem pa je želel nadaljevati študij

dij ekonomije v Ljubljani, vendar zaradi gmotnih sredstev to ni bilo mogoče. Zato se je še kot mlad fant zaposlil pri gradnji železniške proge Črnomelj—Vrbovsko, kjer je delal do odhoda na službeno vojaškega roka. Po doslužbenem vojaškem roku v stari Jugoslaviji je izbruhnila 1941. vojna in že avgusta 1941. ga najdemo med partizanskimi borci, kjer je vztrajal vse tja do konca vojne in si tako zaslužil tudi partizansko spomenico.

Po vojni je bil najprej predsednik okrajnega ljudskega odbora v Črnomlju, potem pa je dolgo vrsto let opravljal funkcijo načelnika gospodarstva v Črnomlju, dokler ni srečal nekdanjega generalnega direktorja Iskre, pokojnega Dušana Horjaka, ki ga je povabil, naj bi šel za direktorja semiške Iskre. In tako je Franc Košir 1. 11. 1962. leta postal direktor tovarne kondenzatorjev v Semiču ter opravljal to dolžnost vse tja do leta 1974., ko je odšel v zaslužni pokoj.

Toda tudi v pokoju ni miroval in je bil dolgo vrsto let predsednik občinskega odbora ZZB občine Črnomelj, pri čemer je največ sodeloval s pokojnim Francem Leskoškom pri izgradnji in dokončanju takojmenovane »Partizanske magistrale«, ki predstavlja danes moderno in najkrajšo zvezo med Ljubljano in Belo krajino ter dalje na Hrvaško.

POZOR — POZOR! • POSEBNA UGODNOST ZA ISKRAŠE • IZKORISTITE UGODNO PRILOŽNOST!

Iskra Videomatika je pripravila za člane kolektiva Iskre ugoden nakup svojih izdelkov: televizijske sprejemnike in brivnike vam nudi s 25% popustom

	Maloprodajna cena s prometnim davkom	Cena s popustom	Prihranek
1. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8456 CATV S POPOLNIM DALJINSKIM UPRAVLJANJEM, EKRAN 56 cm	2.651.130.— din	1.988.350.— din	662.780.— din
2. TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 8256 CATV BREZ DALJINSKEGA UPRAVLJANJA, EKRAN 56 cm	2.385.040.— din	1.788.780.— din	596.260.— din
3. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5344 IN TV 5144 ekran 44 cm	833.490.— din	625.120.— din	208.370.— din
4. ČRNOBELI PRENOSNI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK TV 5331 ekran 31 cm	667.030.— din	500.280.— din	166.750.— din
5. BRIVNIK BRAUN MICRON	159.700.— din	119.770.— din	39.930.— din
6. BRIVNIK BRAUN MICRON L	164.930.— din	123.700.— din	41.230.— din
7. BRIVNIK BRAUN UNIVERZAL 3512 (z vgrajenim akumulatorjem)	357.360.— din	268.020.— din	89.340.— din
8. BRIVNIK BRAUN LINEAR 235	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
9. BRIVNIK BRAUN LADY E 2	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
10. BRIVNIK BRAUN LADY E 3	183.910.— din	137.930.— din	45.980.— din
11. BRIVNIK BRAUN POCKET (samo baterijski 2 x 1,5 V)	90.320.— din	67.740.— din	22.580.— din

Nakup izdelkov je v tovarniški prodajalni Iskra Videomatika, Andreja Bitenca 68 — Ljubljana, vsak dan razen sobote od 7. — 13. ure. Plačilo kupnine je v celoti ob prevzemu blaga v tovarniški prodajalni. Informacije dobite na telefon (061) 51-167.

UNIX-zmogljivi operacijski sistem, razvit v Bellovih laboratorijih ameriškega telekomunikacijskega giganta AT&T, že nekaj mesecev zapored prinaša temne nevihtne oblake nad jasno softversko nebo. Njegovo naraščajoča popularnost, posebej v segmentu inženirskih delovnih postaj, zdaj alarmantno pretresa »afera«, ki jo je povzročil pakt AT&T in znane računalniške (hardverske) hiše SUN MICROSYSTEMS. Številne konkurenčne računalniške hiše, katerih proizvodni program je usodno odvisen od razvoja operacijskega sistema UNIX so prepričane, da je cilj tega sporazuma AT&T in SUN monopolno izločiti in izobčiti vso konkurenco in si ustvariti nedosegljivo prednost.

Nihče več ne dvomi, da je prav programska oprema odločilnega pomena za uspeh v računalniški areni in da postaja hardver (strojna oprema) vse bolj marginalnega značaja. Velikani kot so denimo IBM, DEC, UNYSIS, FUJITSU napovedujejo, da bo delež programske opreme v njihovem celotnem prihodku od današnjih 8—12% utegnil narasti v 90 letih tudi na 30%! V absolutnih številkah gre že danes za ogromne vsote: pri IBM za 5,5 milijard \$, UNYSIS za 860 milijonov \$, ter DEC za 560 milijonov \$, kar je precej več kot je celotna realizacija specializiranih softverskih hiš, kot so MICROSOFT (260 mio \$) ali LOTUS (300 mio \$).

V celotni sferi programske opreme poleg seveda uporabniškega softvera zavzemajo centralno mesto operacijski sistemi, kjer že mesece potekajo številna ugibanja o UNIX in OS/s. Prvi doživlja zaradi svoje zmogljivosti izjemen prodor in popularnost, drugi pa posebno pozornost že zaradi »starševstva« IBM/MICROSOFT in povezanosti z razvojem nove IBM generacije osebnih računalnikov PS/2.

Zgodaj letos so v javnost prodrl novice, da sta AT&T, ustvarjalec UNIX in lastnik izvorne kode ter SUN sklenila poseben sporazum o inčici 5,0,

Softverska vojna desetletja

oz. tretji fazi operacijskega sistema UNIX v programskem jeziku C++. Za razliko od prejšnje prakse, ko so vedno javno najavili podobne dogodke, je tokrat ta novica bila potrjena šele, ko je po skrivnostnih kanalih prispela v javnost. Projekt, ki naj bi ga pripravili strokovnjaki obeh firm na novi lokaciji v Kaliforniji, je izzval burne in takojšnje reakcije konkurence, ki je v njem videla »zapiranje« tega priljubljenega operacijskega sistema v (pre)ozke monopolne okvire. To bi po mnenju mnogih ta dosedaj sorazmerno odprt in lahko licenciran standardni operacijski sistem spremenilo v nekorektno konkurenčno orožje. Vsa pojasnila AT&T niso zalegla in oblikovala se je t. i. Hamiltonova skupina, ki naj bi pripravila ustrezen protidogovor. Zdaj kaže gre zares, kajti združili so moči IBM, DEC, HEWLETT PACKARD, APOLLO, HONEYWELL, SIEMENS in NIXDORF ter oblikovali novo združenje, ki naj bi pripravilo »odprt« operacijski sistem, katerega osnova naj bi bil UNIX/OSF (Open Software Foundation) kot se združenje imenuje, so navedena mogočna imena računalniške industrije podprla s finančno injekcijo 90 mio \$. Celotno ozadje je še uganka, motivi pa zapleteni, saj so prav posamezni člani te nenavadne aliance v preteklosti pogosto sami vsiljevali zelo »zaprte« arhitekture, zdaj pa nenadno »moralizirajo« nad potezo AT&T in SUN.

ZA IN PROTI DOGOVORU

Ne glede na izid te nevsakdanje računalniške vojne, je zdaj postalo jasno, kako strateško pomemben je operacijski sistem UNIX, ki mu niso napovedovali tako bleščeče prihodnosti, ali takšno »standardizacijo«. Toda z večanjem zmogljivosti, novimi mikroprocesorji in povezavami v mreže, postaja vse bolj očitno, da se

UNIX seli od inženirskih uporabnikov tudi med poslovne—torej od zahtevnih inženirskih simulacij še k finančnim analitikom z Wall Streeta! V prid dogovoru AT&T z zelo uspešnim podnudnikom inženirskih delovnih postaj SUN, ki je precej prispeval k izpolnitvi kode, govori sicer kar nekaj dejstev—cena softvera bo zdaj povsem znana, standardni operacijski sistemi močno znižujejo ceno uporabniškega softvera, binarni standard bo izboljšal kompatibilnost, UNIX bo bolj modularen, možna bo popolnejša varnost in zaščita.

Na nasprotni strani pa je »argument« proti aliansi AT&T-SUN precej. Pri tem mnoge manj razburja vprašanje komu bo AT&T še naprej licenciral UNIX, kajti AT&T zatrjuje da bo UNIX ostal odprt sistem — čeprav nasprotniki trdijo, da s prodajanjem izvorne kode še ne pomeni, da je sistem zares odprt, saj bo AT&T še vedno lahko sam »izbiral« s kom bo obnavljal letne pogodbe in kako bo zviševal cene, itd. Veliko vprašanje je ali še kdo razen IBM in DEC lahko izvede protidogovor in pripravi lasten operacijski sistem, zato naj bi imeli majhni ponudniki računalniške opreme vso »pravico« terjati enakopraven položaj pri pridobivanju licenčnih pravic za UNIX.

Kaže pa, da mnoge precej boli kot vprašanje licence vznemiraj SUN, saj vse do zdaj AT&T pravzaprav sploh ni bil resen nasprotnik v sistemskem računalništvu, s tem pa tudi UNIX sam po sebi ni bil prava marketinška grožnja ali orožje. Toda s pojavom SUN, menijo nekateri, se ta slika odločno spreminja, kajti SUN je direktna konkurenca recimo Hewlett Packardu ali Apollu na področju delovnih postaj, ki temeljijo na UNIX. Razvoj dogodkov je zaenkrat še težko napovedati, saj bo četrta izdaja

UNIX prispela šele to jesen, peta sporna pa zaenkrat še neznano kdaj. Zaplet še malo ni enostaven, dodatno pa ga poglabljajo spekulacije, da DEC in IBM v marsičem ustreza ta dvoumnost in konfuznost ob UNIX, saj za razliko od Apolla in HEWLETT PACKARD nista usodno odvisna od UNIX.

KAKŠNE SO MOŽNE REŠITVE?

Uporabniki, kot tudi ponudniki imajo na voljo sicer nekaj izhodov iz te zagatne situacije, a vsi po vrsti niso niti malo enostavni, še manj poceni, da o praktičnih vidikih in razsežnostih niti ne govorimo. Zlasti preusmeritev v nov IBM/MICROSOFT operacijski sistem OS/2 najbrž ni najbolj »posrečena« rešitev. Mogoče bi bilo tudi treba usmeriti več pozornosti na UNIX podoben operacijski sistem POSIX, okoli katerega skuša zdaj čimbolj na hiro na novo ustanovljena delovna komisija »standardizirati« orodja. Vpeljava lastnih operacijskih sistemov kot smo že omenili, je za veliko večino utopična iluzija tako, da kaže, da bodo le mnogi prepričani na milost in nemilost AT&T, če ne bo protidogovor Hamiltonovega komiteja dovolj hiter in učinkovit. Ugibanja so tudi, da bi okrepi ZDA zvezne administracije, oz. nacionalnega biroja za standardizacijo utegnili prispevati k rešitvi dileme, saj mnogi ne verjamejo, da bi se ta pustila »zaprti« v ekskluzivni krog, ki bi nastal, če bi AT&T resnično uveljavil grožnjo po »zaprtosti« UNIX.

Kaj bo v resnici prinesla ta nova aliansa 250 zaenkrat znanim ponudnikom računalniške opreme temelječe na UNIX bo z gotovostjo potrdil (kot ponavadi!) le čas. Uporabnikom bi bilo gotovo v interesu, da UNIX ostane dovolj odprt standard, vendar kaže da lahko kaj malo storijo temu v prid, saj ni izključeno, da bo znova kot že marsikdaj v preteklosti šlo za redistribucijo profita in zaslužka velikih.

Brane Gruban

Pravniški kotichek

Dobili smo nov Zakon o temeljih varnosti cestnega prometa

Dolgo je bil v pripravi in končno je sprejel Zakon o temeljih varnosti cestnega prometa. Skupščina ni sprejela posameznih sprememb in dopolnitev sedaj veljavnega zakona, ker bi postal zakon s takimi spremembami precej nepregleden, temveč je v Ur. l. SFRJ, št. 50, z dne 12. 8. 1988, objavljen nov tekst. Zakon velja od 11. 10. 1988 dalje.

V nekaj objavah bomo navedli najvažnejše novosti.

Prva je naslednja. Sodnik za prekrške, ki kaznuje kršilce tega zakona, doslej ni mogel pogojno odložiti varstvenega ukrepa prepovedi vožnje za določen čas. Sedaj je to mogoče. Denarne ali zaporne ne more pogojno odložiti, pač pa le izvršitev navedenega varstvenega ukrepa. Pogojna odložitve se izreče za čas najmanj enega leta in za največ dve leti, toda le, če organ, ki vodi postopek zaradi prekrška, glede na okoliščine prekrška in obnašanje storilca po prekršku in glede na njegovo prejšnje obnašanje v prometu spozna, da se lahko pričakuje, da storilec tudi brez izvršitve tega ukrepa v bodoče ne bo delal prekrškov v cestnem

prometu. Odložena izvršitev se obvezno prekliče, če storilec v navedenem času stori nov prekršek, za katerega se izreče omenjeni varstveni ukrep. Če pride do tega preklica, potem se odloži in nov varstveni ukrep seštejeta in se izreče enoten ukrep, ki pa ne sme biti daljši od enega leta. Tak združen varstveni ukrep se ne more pogojno izreči.

Toda pogojna odložitve ni možna za prekrške:

— če je voznik vozil pod vplivom mamil ali zdravil, na katerih je označeno, da se ne smejo uporabljati pred, ali med vožnjo,

— če je voznik vozil ali začel voziti vozilo, ali voznik instruktor, dokler usposablja kandidata pri praktični vožnji, v nasprotju s čl. 164 tega zakona.

(Čl. 164 pravi, da voznik ne sme voziti, niti začeti voziti, če je pod vplivom alkohola, to je takrat, kadar ima v krvi več kot 0,5 g/kg alkohola).

— če voznik ali instruktor zavrne poskus z ustreznimi aparati ali sredstvi, ali strokovni pregled (pihanje ali odvzem krvi ali urina), da

se preveri, ali ima v organizmu alkohol oziroma kaže znake alkoholnih motenj ali je pod vplivom mamil ali zdravil, na katerih je označeno, da se ne smejo uporabljati pred in med vožnjo,

— če voznik vozi motorno vozilo v času, dokler mu traja taka prepoved, ki je vpisana v njegovo voziško dovoljenje, ali dokler mu je voziško dovoljenje zadržano ali začasno od vzeto na kraju smem.

Zvišane so, glede na veliko inflacijo, tudi denarne kazni, tako da znaša sedaj najnižja denarna kazen za posamezni prekršek v rednem postopku, kjer se izda pismena odločba, od 25.000 do 200.000 dinarjev, če pa se voznik kaznuje na kraju samem, pa od 5.000 do 20.000 dinarjev.

Zaporna kazen znaša najmanj 15 dni in največ 60 dni za vsak prekršek. Vidimo torej, da so kazni zvišane.

Voznik — amater lahko pričakuje, če stori prekršek v cestnem prometu, katero od zagroženih kazni. Predvidenih je samo 68 kršitev, ki se končajo pred sodnikom za prekrške, in 101 kršitev, za katero

lahko na kraju samem plača kazen najmanj 5.000 in največ 20.000 dinarjev.

Če gre za prekršek, za katerega je dovoljeno na kraju samem kaznovati storilca brez pismene odločbe (mandatna kazen), izterja tako kazen za to opravičena oseba na kraju samem. Če je storilec storil več prekrškov, ni dovoljeno izreči mandatne kazni. Proti mladoletniku se mandatna kazen ne sme izreči. O plačani mandatni kazni dobi storilec potrdilo in proti taki kazni ni pritožbe. Če storilec ne plača denarne mandatne kazni, jo mora plačati v roku 8 dni, ali v istem roku ugovarjati pri organu, katerega uradna oseba je izrekla mandatno kazen. Takemu storilcu se pošlje plačilni nalog; ima pa pravico ugovora v enakem roku.

Če storilec ugovarja (se pritoži zoper mandatno kazen), v rednem postopku, ki sledi, kazen ne sme biti višja, kakor mu jo je izrekel uradni organ na cesti. Lahko pa se dodaja stroški.

Torej — bodimo previdni!

Lojze Cafuta

Ohranjamo tradicije NOB

Slovesno na Kriški planini

Ob lepem vremenu se je na proslavi zbralo 2000 udeležencev — Bogat kulturni program — Slavnostni govornik Janko Prezelj-Stane.

Kriška planina — V nedeljo je bila pri spomeniku na Kriški planini na Krvavcu letošnja osrednja proslava v spomin na poti in boje druge grupe odredov in Kokrškega odreda na območju Krvavca ter v počastitev spomina vseh tistih mladih, ki so med drugo svetovno vojno žrtvovali svoja življenja na območju Krvavca. Na slovesnosti se je zbralo ob lepem vremenu 2000 udeležencev, med njimi preživeli borci druge grupe odredov Kokrškega odreda, praproščaki, številni predstavniki družbeno-političnega življenja kranjske občine in cerkljanskega območja ter številni krajani iz vasi pod Krvavcem. Hkrati pa je bilo to tudi 15. srečanje borcev, aktivistov in planincev krvavškega območja. Vse navzoče je pozdravil Marjan Jagodic, predsednik KO SZDL Grad, vsi prisotni pa so z minuto molka počastili spomin na padle borce na območju Krvavca. Delegacije so položile k spomeniku vence, sledil pa je bogat kulturni program, v katerem so sodelovali učenci OŠ Davorin Jenko iz Cerklj, recitator, moški pevski zbor iz Senčurja in lovci iz Cerklj s častno slavo. Slavnostni govornik pri spomeniku na Kriški planini je bil Janko Prezelj-Stane, predsednik skupno-

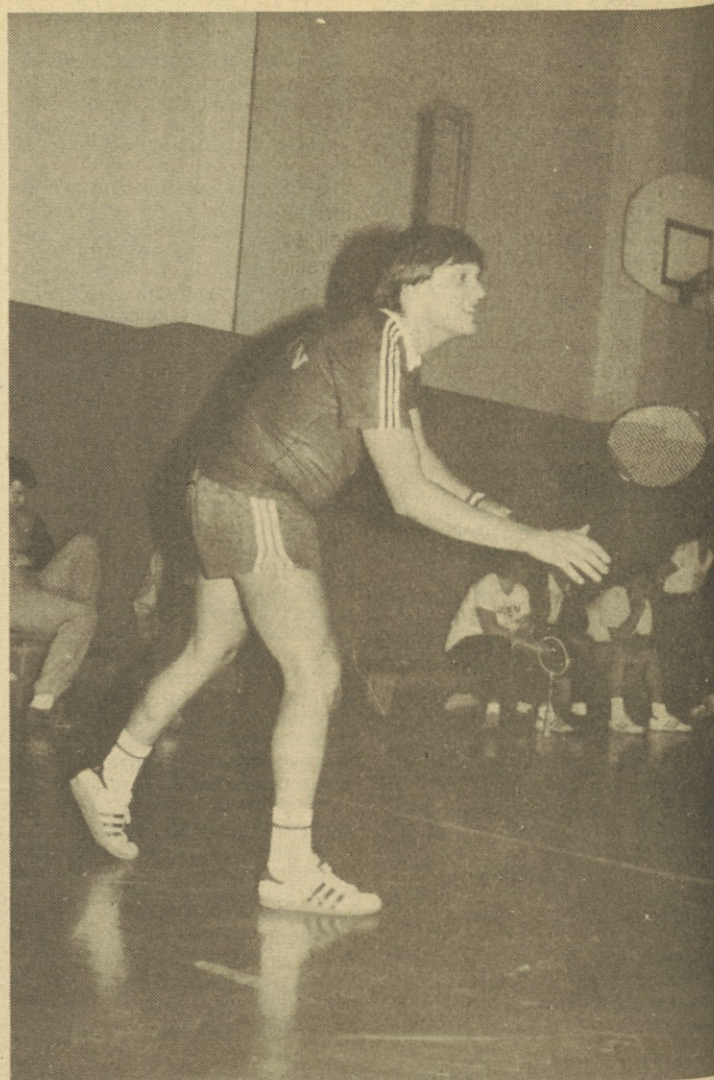
sti borcev Kokrškega odreda, ki je med drugim dejal:

»Zbrali smo se na tej prelepi planini borci in borke, stari in mladi, brez vprašanja narodne pripadnosti, da počastimo spomin na vse tiste mlade borce, ki so med II. svetovno vojno žrtvovali življenje na tem območju Krvavca. Težke dneve so v tistem času preživljali vsi borci Gorenjske, posebno pa borci druge grupe odredov.

Od vseh teh težkih vojnih let, pa je bilo verjetno 1942. leta najtežje. Drugo grupo odredov so poslali ravno takrat, 1942. leta, preko Gorenjske na Štajersko z nalogo, da tam ojača narodno-osvobodilno gibanje. Nemci so bili takrat obveščeni o akciji druge grupe, pa so poskušali preprečiti prehod borcev na Štajersko. Kljub žrtvam, ki so bile tudi v enotah Kokrškega odreda, jim je uspelo oba bataljona druge grupe odredov pripeljati na Štajersko, kjer so kmalu postale s pomočjo prebivalstva močna enota na tem področju. Naša dolžnost pa je, da vseh žrtev, ki so dali svoja mlada življenja nikoli ne pozabimo.

Na koncu so delegacije odnesle vence tudi k spomeniku na Jerzerca.

Janez Kuhar

Tradicionalni turnir v badmintonu v Iskri Avtomatiki

Kdo med vami se še ni doma na dvorišču, na morju, ... z loparjem v roki podil za pernat žogico? Brez pretiravanja lahko rečem, da je badminton ena izmed najbolj razširjenih rekreacijskih oblik, še posebno v času dopustovanja.

Predvsem po zaslugi neumornega sodelavca iz TOZD RI Stane Koprivška, večkratnega državnega prvaka v badmintonu pa nas vsako leto več spozna bolj tekmovalno obliko tega športa, ko je potrebno v začetnem prostoru udarjati precej lažjo žogico prek 1,55 m visoke mreže.

Na sedaj že tradicionalnem turnirju Avtomatike v badmintonu, ki je bil 8. junija ob 19. v dvorani OŠ Franceta Bevka v Ljubljani, se je srečalo že kar 27 posameznikov in 13 predstavnic lepšega spola iz šestih TOZD naše DO. Svojo udeležbo so prijavili vsi, ki v Avtomatiki v tem

športu kaj pomenijo in se že polno desetletje srečujejo ob mrežici. Zato je bilo to sečanje starih znancev, ki pa so na igrišču zagrizeni nasprotniki.

Tako je Galletova po trdi borbi le ugnala Avsečevo, a kljub temu pristala šele na tretjem mestu. Za prvovrstno presenečenje je poskrbela Kušarjeva, ki je po dveh neuspehih le premagala vztrajno tekmovalko Rifljevo in tako prvič osvojila zlato.

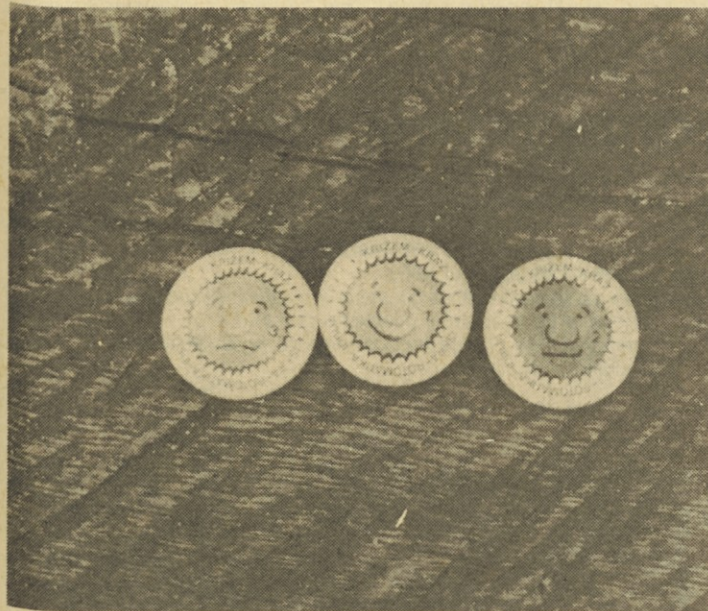
Pri moških so se stvari odvijale presenetljivo. Odlični Vrbinc, ki je bil kos vsem, je le moral predati igro že utrujenemu Stančiču in tako izubil stopničko za zmagovalce. Alič je v četrt finalu izgubil že povsem dobljeno igro in se tako moral zadovoljiti na koncu s 5. — 8. mestom. Večno »drugemu« na tem turnirju Vrežetu pa je po osmih letih le uspelo premagati odličnega Grudna in tako prvič osvojiti zeleno zlato.

Iskra Rotomatika

Križem kraž v Beli

Že po tradiciji smo v Iskri Rotomatiki tudi letos pripravili srečanje 958 članskega delovnega kolektiva. Tokrat smo mu za razliko od minulih let dali novo vsebino. To je bil pravzaprav dan zabave, iger in plesa za nas in naše družine. Na kopališču v Beli je zadnjo avgustovsko soboto prišel na račun prav vsak, saj so se izvrstile številne zabavne, šaljive, športne in druge dejavnosti. Vnaprej načrtovano plavanje je zaradi hladne Idrijce odpadlo, ostale discipline, štafetni tek, skok v daljino, tek v hrib in pikado pa so pritegnile številne tekmovalce. Sledile so šaljive igre za odrasle, otroci naših delavcev pa so se zaposlili z ustvarjalnimi dejavnostmi, petjem in plesom.

fš

Za najboljše smo kar na prizorišču izdelovali pripanke

Največ telesne pripravljenosti in vzdržljivosti je bilo treba za tek v hrib

Izdelovanje papirnatih ladij je razvnelo tako mlade kot manj mlade

Ubranim glasovom naših otrok so prisluhnili vsi navzoči

Umetnije otrok nas bodo še dolgo spominjale na Križem kraž v Beli

Dane Alič

Slovesno na Krvavcu

Podpisali samoupravni sporazum o varstvu spomenikov

Krvavec — V nedeljo je bila v domu na Krvavcu posebna slovesnost, na kateri sta predsednika KS Grad Ciril Hudobivnik in direktor DO RTC Krvavec Franjo Kreačič slovesno podpisala samoupravni sporazum, s katerim se je DO RTC Krvavec obvezala, da bo v prihodnje s ponosom skrbela za vsa spomska obeležja na območju Krvavca. Slovesnosti so prisostvovali med drugimi tudi predstavniki družbenopolitičnega življenja cerkljanskega območja in občine Kranj ter borci druge grupe odredov in Kokrškega odreda. Vsem navzočim je samoupravni sporazum predstavil Janez Por in se DO RTC Krvavec zahvalil za sprejem pokroviteljstva nad spomeniki.

J. Kuhar

Kdaj obirati, kako shranjevati?

Letos sadno drevje nudi kaj žalostno podobo. Najprej zmrzali v aprilu, sedaj pa še katastrofalna suša. Nekaj pridelka pa vendarle bo, zato si oglejmo nasvete strokovnjakov o tem, kdaj je primeren čas za obiranje in kako bomo sadeže pravilno shranili.

Kdaj je pravi trenutek za obiranje?

Sadeži so zreli takrat, ko lahko jabolko ali hruško z rahlim vrtenjem odtrgamo od veje, če pa nam to ne uspe, sadeži še niso zreli za obiranje. Pri slivah ugotovimo pravšnjo zrelost po rahli nagrbnatosti pri pecljih, obenem pa sadeži skoraj sami padajo z drevesa. Vendar dreves raje ne stresajmo, kajti slive bodo lepše in obstojeješe, če jih naberejo na drevesu.

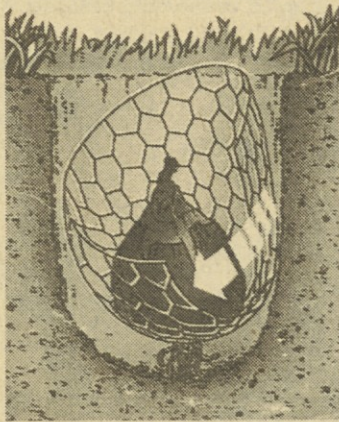
Pozor pri odpadnem sadju!

Kjer ne poberemo nagnitega in črvicega sadja, se črvi spet preselijo na drevesa. V takem sadju se nahajajo tudi klice raznih bolezni. Nagnitega sadja raje ne obrezujemo, kajti v njem se nahaja strupena glivica patulin, ki povzroča gnitje. Največkrat je prodrla že v zdravi del sadeža, čeprav videz tega ne kaže. Glivice se najhitreje širijo v mehkih, sočnih sadežih (breskve, slive, paradižniki). Pri jabolkah in hruškah je ta proces počasnejši, vendar v prid zdravju sodijo nagniti sadeži prej v smeti kot v kompot!

Kdor bi rad zlezel visoko na drevo, potrebuje zanesljivo lestev, najbolje aluminijasto, kjer se letve ne morejo zlomiti. Praktične so tudi posebne naprave za obiranje — posebno držalo z nabiralno košarico na koncu.

Sadje na blazini

Pri obiranju jabolk in hrušk ne odtrgajte peclja, ker to zmanjšuje obstojnost pri hranjenju. Enako velja za obtočena mesta. Velja pravilo: samo brezhibno sadje je primerno za shranjevanje. Za ozimnico so idealni hladni kletni pro-

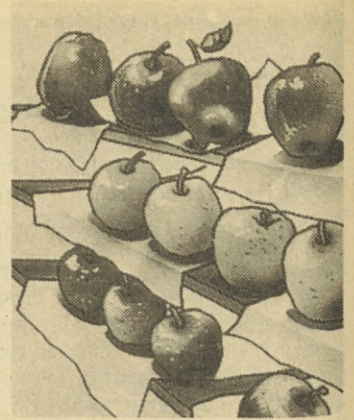

stori, v katerih police »oblazinimo« z več plastmi časopisnega papirja. Vendar pa lahko tudi v ogrevani kleti ohranite sadje sveže do zime. Zavijte sadeže posamezno v bel papir in jih razvrstite v zaboj napolnjen s šoto. Shranjujemo pa lahko tudi v dvokilogramske vrečke. Za tak način so primerne sorte jabolk jonatan in boskop ter viljamske

hruške, vendar pa sadje še ne sme biti povsem zrelo. Preden vrečke zapremo, morajo stati teden dni odprte, da izpari vsa vlaga.

V zemljo

Poskusite z zemljanko. Za to potrebujemo debelo izolirane zaboje, ki jih zakopljemo v zemljo. V ta namen lahko uporabimo star boben pralnega stroja, ki ga navpično zagrebemo v zemljo, vanj pa shrani-

mo korenasto zelenjavo (korenje, peso, redkev, zeleno), vse pa pokrijemo z debelo plastjo slame.

Vrtna opravila v septembru

Čebulice cvetic so zelo priljubljena hrana voluharjev. Sedaj že pripravljate gredice za naslednjo pomlad, še prej pa poskrbite za preventivo. Čebulice dajte najprej v plastične zaščitne lončke, preden jih zakopljete v zemljo. Lahko jih zavijete tudi v kovinsko mrežico, vendar ne pretesno, da bo rastlina lahko spomladi vzkalila.

Svež peteršilj in drobnjak sta pozimi zelo dobrodošli začimbi, zato ju posejite v lončke, ki jih do pozebe pustite na prostem.

Sobne rastline, ki so poletje preživele na vrtu, postavite spet v hišo. Toda prej odstranite škodljivce!

Spomin na dopust bo še lepši, če si privoščite okusno bowl iz lubenice: (za 10 do 12 kozarcev): umijte zrelo lubenico, odrežite zgornjo tretjino, preostalo pa izdolbite. Sadno meso očistite pešk in jo razrežite na kockice. Dodajte pol litra proška in nekaj rose vina ter postavite v hladilnik. Z ohlajeno zmesjo napolnite izdobljeno lubenico. Na zdravje!

Ali vržete takoj puško v koruzo, če stvari ne tečejo, kot ste si zamislili? Morda pa se šele takrat lotite stvari s pravo vnemo? Preizkusite se v naslednjem testu:

Ali vržete takoj puško v koruzo, če stvari ne tečejo, kot ste si zamislili? Morda pa se šele takrat lotite stvari s pravo vneto? Preizkusite se v naslednjem testu:

1. Kateri od predstavljenih hobijev vas najbolj navdušuje?
 - a) slika 1 3
 - b) slika 2 2
 - c) slika 3 4
 2. Katera od zaposlitev v prostem času se vam zdi najbolj pomirjujoča?
 - a) slika 1 1
 - b) slika 2 3
 - c) slika 3 4
 - d) slika 4 2
 3. Pri kateri dejavnosti bi bili najbolj ponosni na končni izdelek?
 - a) slika 1 2
 - b) slika 2 3
 - c) slika 3 1
 - d) slika 4 4
 4. Ali pomeni družina za moškega prednost pri njegovem napredovanju v poklicu?
 - a) Da 4
 - b) Zavisí 2
 - c) Ne, samcem je lažje 0
 5. Ali je po vašem mnenju v TV sporu preveč ali premalo poročil?
 - a) preveč 4
 - b) premalo 0
 - c) ravno prav jih je 2
 6. V kolikšni meri ste nagnjeni k vraževerju (črne mačke, dimnikar)?
 - a) zelo 4
 - b) ne preveč 2
 - c) sploh ne 0
 7. Katero dobrino bi si najprej privoščili, če bi imeli dovolj denarja?
 - a) avto 0
 - b) stanovanje 4
 - c) obleko, nakit 2
 8. V katerem primeru bi vzeli delo domov?
 - a) če me zanima 0
 - b) če ne gre drugače 2
 - c) če je posebej plačano 4
 9. Ali verjamete, da nenadni uspeh slabo vpliva na značaj?
 - a) ne, zakaj pa? 0
 - b) že mogoče 2
 - c) prav gotovo 4
 10. Kje najraje preživljate dopust?
 - a) v gorah 0
 - b) na morju 4
 - c) povsod se dobro počutim 2

Pri vsakem vprašanju obkrožite le en odgovor in seštejte točke:

Prepričani ste, da vaša usoda ni toliko odvisna od ugodnih ali neugodnih okoliščin, temveč le od vašega lastnega prizadevanja. Temu ustrezno imate življenje trdno v svojih rokah. Obnašate se bojevitno ali celo agresivno, v primeru, da se čutite ogrožene. Vztrajno zasledujete svoje cilje, nemalokrat celo s komolci. V prihodnje se bolj pošteno borite za svoje interese in ne zmaquite na račun drugih.

Dobro veste, kdaj se morate braniti, vendar se navadno ne počutite ogroženi. Stvarno se odzivajte na vsakodnevne izzive, čeprav se vam to vedno ne posreči. Življenje jemljete le kot boj za obstanek, temveč si privoščite tudi zadostno zadovoljevanje čustvenih potreb. Prepiru se raje izognete, zapomnite pa si, da vedno ne velja pravilo ko pametnejši raje odneha.

V primeru, da se je treba za kaj ali koga boriti, raje premišljate, če se plača. Navadno ugotovite, da ni vredno in se umaknete, ali čakate na razplet dogodkov. Vaša potreba po harmoniji vas dela skoraj nesposobne v konfliktnih situacijah, ali prepirih, predvsem zato, ker podcenjujete svoje možnosti za uspeh. Precej bi pridobili na samozavesti, če bi razmislili o svojih sposobnostih, kar bi vsekakor pripomoglo k večim uspešnim doživetjem v vašem življenju.

